

Oszczędności emerytalne Polaków

KOMENTARZ

Filip Kaczmarzyk

Członek Zarządu XTB

Szanowni Państwo,

W ciągu ostatnich lat obserwujemy w Polsce znaczne zmiany w strukturze wieku obywateli. Zmiany te spowodowały wzrost liczby osób pobierających świadczenia emerytalne, podczas gdy zmniejszyła się liczba osób płacących składki. Ma to istotny wpływ na przyszłość emerytalną nas wszystkich. Dlatego oszczędzanie na emeryturę stało się wiodącym tematem w obecnych czasach. Ludzie coraz częściej zdają sobie sprawę z tego, że stopa zastąpienia, czyli stosunek wysokości emerytury do ostatniej pensji, maleje, i to oznacza, że ich świadczenia będą niskie. W tym kontekście postanowiliśmy zbadać, jak ta świadomość przekłada się na indywidualne nawyki, postawy i plany Polaków i Polek związane z oszczędzaniem na emeryturę - wyniki naszych badań przedstawiamy w tym raporcie.

Analizowaliśmy również powody do oszczędzania, wyobrażenia badanych o emeryturze oraz ocenę własnych kompetencji finansowych. Wyniki pokazują, że ponad połowa uczestników regularnie rozważa kwestie związane z emeryturą, a zainteresowanie tym tematem rośnie wraz z wiekiem. **Sugeruje to, że im bliżej wieku emerytalnego, tym większa jest tendencja do refleksji nad zabezpieczeniem finansowym na przyszłość.**

Jako XTB chcemy wypełnić lukę w zaangażowaniu młodszych grup wiekowych w ten ważny temat. Zapewniamy edukację w zakresie planowania finansowego i oszczędzania na emeryturę, aby wyposażać młode pokolenie w wiedzę i narzędzia potrzebne do wczesnego i skutecznego oszczędzania, co zapewni im bardziej bezpieczną przyszłość.

Badanie również ujawnia, że większość respondentów preferuje bezpieczne formy oszczędzania na emeryturę, wybierając niskie ryzyko w zamian za większe bezpieczeństwo kapitału. Mimo świadomości znaczenia wczesnego oszczędzania, wielu z nich napotyka na przeszkody w postaci wysokich bieżących wydatków, szczególnie kobiety, które dodatkowo borykają się z krótszym okresem aktywności zawodowej i przerwami związanymi z macierzyństwem.

Decyzja o samodzielnym oszczędzaniu na emeryturę poza systemem ZUS często wynika z obaw o niewystarczające świadczenia państwowe oraz niestabilną sytuację na świecie. Istnieje wyraźny trend łączenia świadczeń z ZUS z prywatnymi oszczędnościami emerytalnymi we wszystkich grupach wiekowych. **Młodszy respondenci mają tendencję do bardziej idealistycznego podejścia do emerytury, podczas gdy świadomość i oczekiwania stają się bardziej realistyczne z wiekiem. Widać to po rosnącym rozważaniu pracy na emeryturze wśród starszych respondentów.**

Dziękuję wszystkim, którzy zaangażowali się w tworzenie tego raportu. Pozwala on lepiej zrozumieć świadomość i podejście Polaków do zabezpieczania swojej przyszłości finansowej, zwłaszcza w miarę zbliżania się do wieku emerytalnego. Kluczowe jest dalsze promowanie edukacji finansowej oraz zachęcanie do wczesnych i regularnych nawyków oszczędzania.

O raporcie

Oszczędności emerytalne Polaków - o raporcie

Badanie, którego wyniki zostały przedstawione w niniejszym raporcie, miało na celu zweryfikowanie zachowań, postaw i planów Polaków i Polek związanych z oszczędzaniem na emeryturę. Analizie poddano również powody do oszczędzania, wyobrażenia badanych o emeryturze i ocena własnych kompetencji finansowych.

Badanie zostało przeprowadzone metodą ankiety internetowej (CAWI). Było to badanie ilościowe zrealizowane na reprezentatywnej próbie mieszkańców Polski.

Próba badawcza obejmowała osoby w wieku od 24 lat do 60 lat w przypadku kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn, co wynika z obowiązujących w Polsce granic wieku emerytalnego. Z badania zostały wykluczone osoby, które są obecnie na emeryturze, aby skupić się na aktywnej zawodowo populacji, która podejmuje decyzje dotyczące oszczędzania na przyszłość.

Zrealizowane zostały 1064 ankiety. Próba badawcza była reprezentatywna pod względem kluczowych cech demograficznych: płci, wieku oraz miejsca zamieszkania. Rozkład tych cech odzwierciedla strukturę populacji Polski, co umożliwia uogólnienie wyników.

Badanie zostało zrealizowane z końcem września przez agencję badawczą SW Research na zlecenie firmy XTB.

KOMENTARZ

Marek Szczepański

prof. Politechniki Poznańskiej, ekspert Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego zajmujący się badaniami systemów emerytalnych

Z prognozy przygotowanej na zlecenie Komisji Europejskiej (European Commission (2018). The 2018 Ageing Report. Economic and Budgetary Projections for the EU Member States 2016-2070) wynika, że przeciętna stopa zastąpienia (relacja emerytury do ostatniego dochodu z pracy) w kolejnych dekadach XXI w. będzie systematycznie obniżać się, a 2060 r. wyniesie w Polsce zaledwie 24 % (największy spadek wśród wszystkich państw UE). **Wiele wskazuje na to (także w świetle prognoz ZUS-u), że 2/3 ogółu świadczeń emerytalnych stanowić będą emerytury minimalne.** Jest to następstwem demograficznego starzenia się populacji. Konstrukcja polskiego systemu emerytalnego oparta na zdefiniowanej składce zapewnia co prawda ekwiwalentność świadczeń w stosunku do opłaconych składek i zawiera w sobie mechanizm dostosowawczy do długoterminowych trendów demograficznych. Nie gwarantuje jednak adekwatności świadczeń, zachowania standardu życia po przejściu na emeryturę. Konsekwencją będzie wzrost względnego ubóstwa wśród osób starszych. W tej sytuacji odpowiedź na pytanie, czy trzeba dodatkowo oszczędzać na cele emerytalne, brzmi: zdecydowanie tak! Pojawiają się związane z tym kolejne pytania: ile oszczędzać? i jak oszczędzać (w indywidualnych lub grupowych programach emerytalnych, jak długo, żeby przyniosło to oczekiwane efekty na starość)?

Raport z badań dotyczących oszczędności emerytalnych Polaków może być bardzo przydatny w rozwoju oferty produktów finansowych przeznaczonych do gromadzenia długoterminowych oszczędności emerytalnych oraz kształtowania polityki publicznej państwa, która powinna stwarzać zachęty do dodatkowego oszczędzania.

Zwraca uwagę – zidentyfikowany dzięki przeprowadzonemu sondażowi XTB – wysoki poziom świadomości respondentów co do tego, iż w przyszłości świadczenia emery-

talne z publicznego systemu emerytalnego będą dalece niewystarczające, aby utrzymać dotychczasowy poziom życia po zakończeniu aktywności zawodowej i że potrzebne są dodatkowe oszczędności emerytalne. **Problem polega na tym, że w Polsce – podobnie jak w wielu innych krajach, w których dodatkowe systemy emerytalne nie mają charakteru obowiązkowego – powszechnie występuje zjawisko prokrastynacji: mimo świadomości potrzeby długoterminowego oszczędzania na emeryturę, decyzje o rozpoczęciu gromadzenia środków na ten cel (kosztem części bieżącej konsumpcji) odkładane są na później.** Wraz z wiekiem, jak wykazało badanie, rośnie częstotliwość rozmów o emeryturze, zwłaszcza w gronie rodzinnym. Ale świadomość potrzeby oszczędzania i częstotliwość rozmów na ten temat często nie przekładają się na konkretne działania, skoro co piąta osoba powyżej 55 roku życia nie odkłada i nie planuje zacząć oszczędzać na emeryturę. Za pozytywne zjawisko uznać można stwierdzone w badaniach zainteresowanie osób młodszych inwestowaniem oszczędności w fundusze emerytalnych. Jednakże zarówno u kobiet, jak mężczyzn w różnym wieku brakuje rzetelnej wiedzy na temat planowania emerytalnego i właściwego doboru aktywów finansowych, dostosowanych do możliwości finansowych i cyklu życia.

Wyniki sondażu wskazują na potrzebę rozwoju profesjonalnego doradztwa emerytalnego w Polsce, a także poszerzenia oferty funduszy cyklu życia i innych produktów finansowych, dopasowanych do potrzeb i możliwości osób w różnym wieku. **Nadal bardzo potrzebna jest edukacja emerytalna, zarówno ze strony instytucji publicznych (szkoła, uczelnia, ZUS, stowarzyszenia naukowe – takie jak Polskie Towarzystwo Ekonomiczne), jak i prywatnych instytucji finansowych i skupiających je organizacji.**

1. Jak Polacy postrzegają temat emerytury?

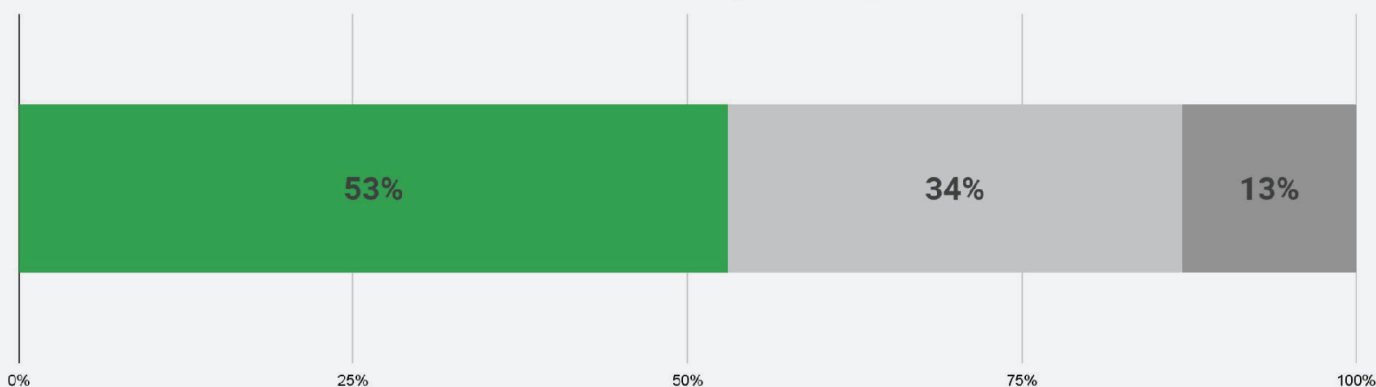
Wraz z wiekiem Polacy coraz częściej myślą o emeryturze

W ramach badania skupiliśmy się na grupie respondentów, którzy wykazali zainteresowanie tematyką emerytalną. Celem było zrozumienie postaw i zachowań osób świadomie myślących o oszczędzaniu na przyszłe świadczenia. Wyniki pokazują, że **ponad połowa uczestników (53%) regularnie rozważa kwestie związane z emeryturą**.

Odpowiedź na pytanie:

Jak często zdarza Ci się myśleć o tym, jak będzie wyglądać Twoja sytuacja finansowa na emeryturze? (N=1064)

- regularnie, myślę o tym co najmniej raz w miesiącu ■ sporadycznie, zdarza mi się myśleć o tym kilka razy w roku
■ zdarzyło mi się raz czy dwa w ciągu ostatniego roku

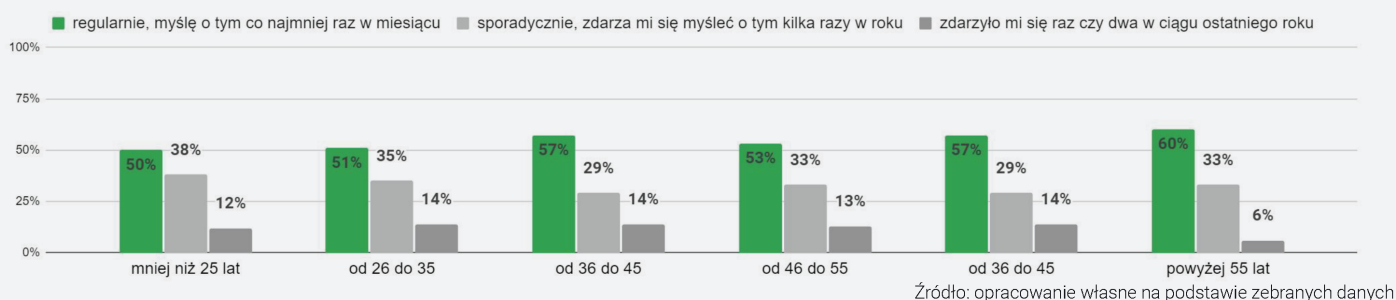

Zauważalny jest wzrost zainteresowania tematem wraz z wiekiem respondentów, co sugeruje, że im bliżej wieku emerytalnego, tym większa jest tendencja do refleksji nad zabezpieczeniem finansowym na starość.

Odpowiedź na pytanie:

Jak często zdarza Ci się myśleć o tym, jak będzie wyglądać Twoja sytuacja finansowa na emeryturze?

W podziale na wiek badanych (N=1064)

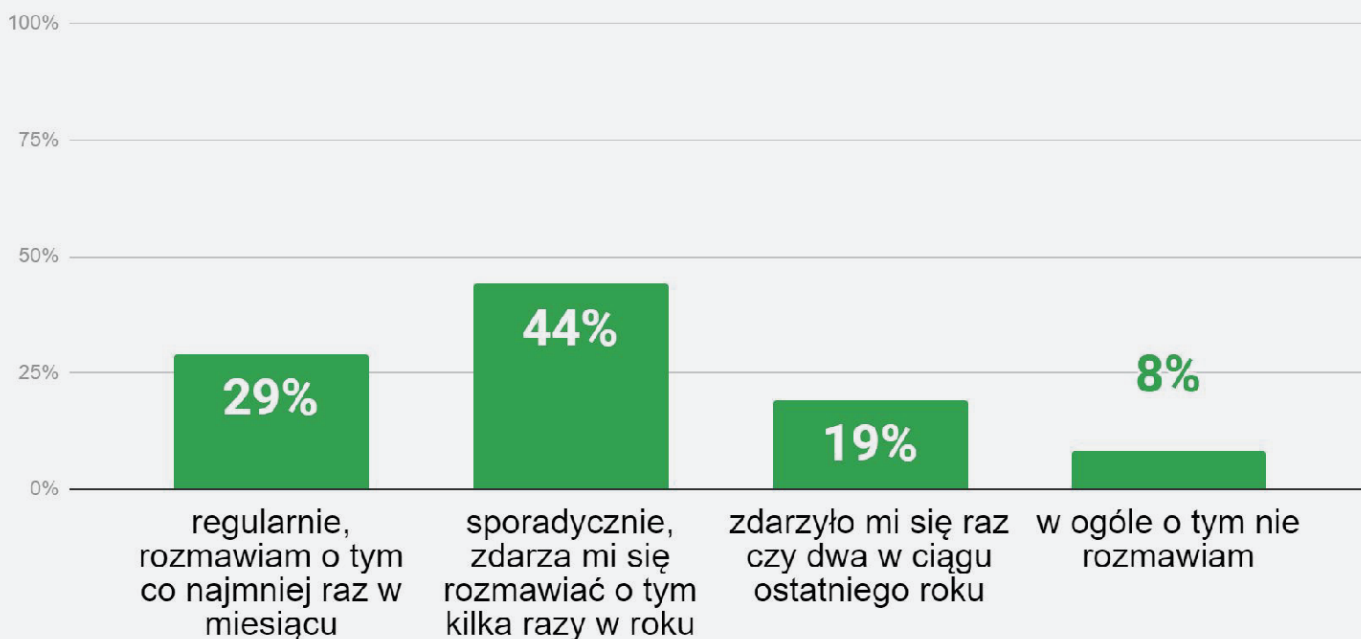
1. Jak Polacy postrzegają temat emerytury?

Polacy najchętniej rozmawiają o emeryturze w gronie rodziny

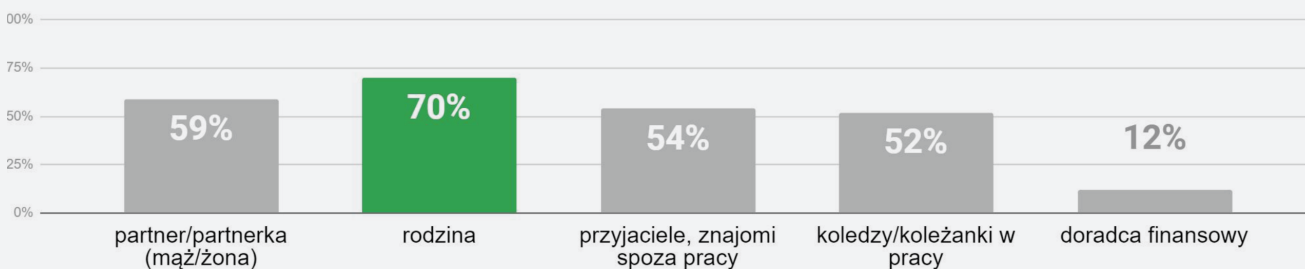
Emerytura jest tematem, który pojawia się w rozmowach Polaków kilka razy w roku – **44% respondentów wskazuje na sporadyczne dyskusje**. Kwestie emerytalne częściej są przedmiotem rozmów w kręgu rodzinnym – aż 70% ankietowanych deklaruje, że porusza ten temat z rodziną. 59% rozmawia o emeryturze z partnerem czy partnerką. **Polacy sporadycznie na temat emerytury rozmawiają z ekspertami - doradca finansowy (12%)**

Odpowiedź na pytanie:

Jak często zdarza Ci się rozmawiać na temat emerytury (np. ze znajomymi lub w gronie najbliższych)?
W podziale na grupy wiekowe (N=1064)

Odpowiedź na pytanie:

Z kim rozmawiasz na temat emerytury? (N=982)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

1. Jak Polacy postrzegają temat emerytury?

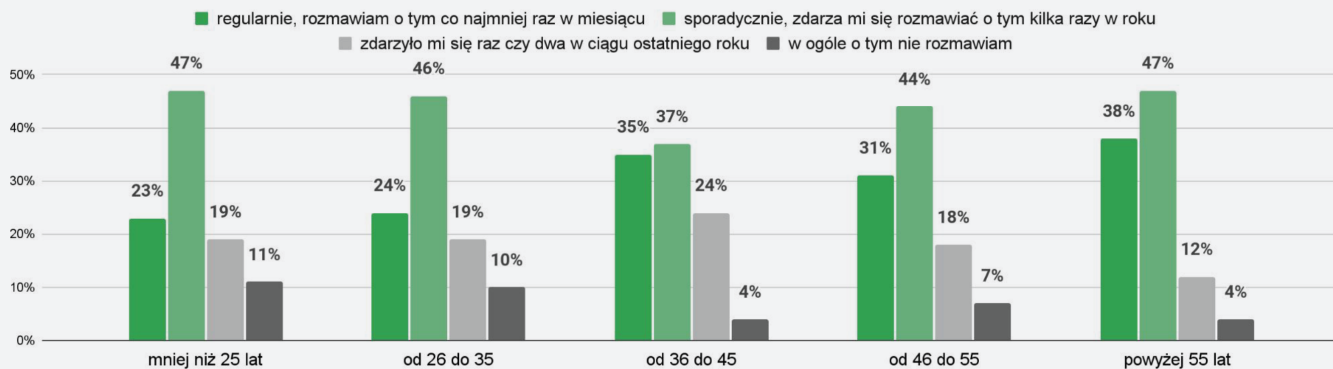
Im jesteśmy starsi tym częściej rozmawiamy o emeryturze

Wraz z wiekiem rośnie częstotliwość rozmów o emeryturze, co odzwierciedla większą świadomość i zainteresowanie tym nadchodzącym etapem życia. Większość osób rozmawia o emeryturze sporadycznie, co wskazuje, że nie jest to palący temat, prawdopodobnie z powodu codziennych trosk. To znajduje swoje odzwierciedlenie w barierach przy oszczędzaniu na emeryturę, ponieważ wiele osób pochłaniają codzienne wydatki. Temat emerytury jest ogólnie obecny w świadomości ludzi, o czym świadczy niski odsetek osób, które w ogóle o tym nie rozmawiają.

Odpowiedź na pytanie:

Jak często zdarza Ci się rozmawiać na temat emerytury (np. ze znajomymi lub w gronie najbliższych)?

W podziale na grupy wiekowe (N=1064)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

1. Jak Polacy postrzegają temat emerytury?

Osoby zbliżające się do emerytury najczęściej decydują się na profesjonalną poradę emerytalną od doradcy finansowego

Wśród osób starszych najwyższy odsetek (18%) rozmawia o emeryturze z doradcą finansowym. Co ciekawe, wysoki odsetek rozmów z doradcami finansowymi odnotowano również w najmłodszej grupie, zaledwie o 3 punkty procentowe mniej niż w grupie najstarszych. To interesujące, ponieważ są to dwie grupy, w których najniższy odsetek deklaruje regularne oszczędzanie na emeryturę. Wraz z wiekiem rośnie skłonność do rozmów o emeryturze z przyjaciółmi zarówno spoza pracy, jak i z pracy. **Najmłodsze osoby wykazują**

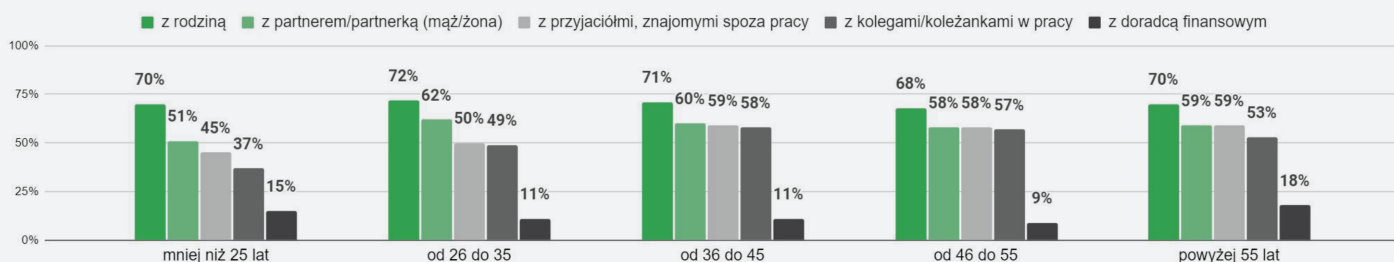
najmniejsze zróżnicowanie w wyborze rozmówców, z wyraźną preferencją do rozmów z rodziną w porównaniu do innych kategorii. Starsze osoby częściej szukają profesjonalnej porady, co może wynikać z większej świadomości finansowej i zbliżającego się wieku emerytalnego. Młodsze osoby preferują rozmowy z rodziną, co może odzwierciedlać ich potrzebę wsparcia emocjonalnego oraz potencjalną niechęć do poruszania tematów około finansowych z dalszą siatką znajomych.

Kobiety rzadziej niż mężczyźni rozmawiają o emeryturze w pracy

W kontekście dyskusji na temat emerytur nie obserwuje się znaczących różnic ze względu na płeć wśród Polaków. Jednakże zauważalne są różnice w preferencjach dotyczących rozmówców wśród kobiet i mężczyzn. **Kobiety rzadziej niż mężczyźni deklarują dyskusje na temat emerytur w miejscu pracy – 47% kobiet w porównaniu do 57% mężczyzn.**

Odpowiedź na pytanie:

Z kim rozmawiasz na temat emerytury? W podziale na grupy wiekowe (N=982)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

1. Jak Polacy postrzegają temat emerytury?

Jeśli chodzi o tematy rozmów, nie odnotowano dużych różnic. Mężczyźni nieco częściej niż kobiety dzielą się radami na temat efektywnego oszczędzania na emeryturę, z różnicą na poziomie 4 punktów procentowych. Z kolei kobiety są bardziej skłonne do rozmów na temat wyborów dotyczących stylu życia w kontekście emerytury niż mężczyźni, z różnicą wynoszącą 5 punktów procentowych.

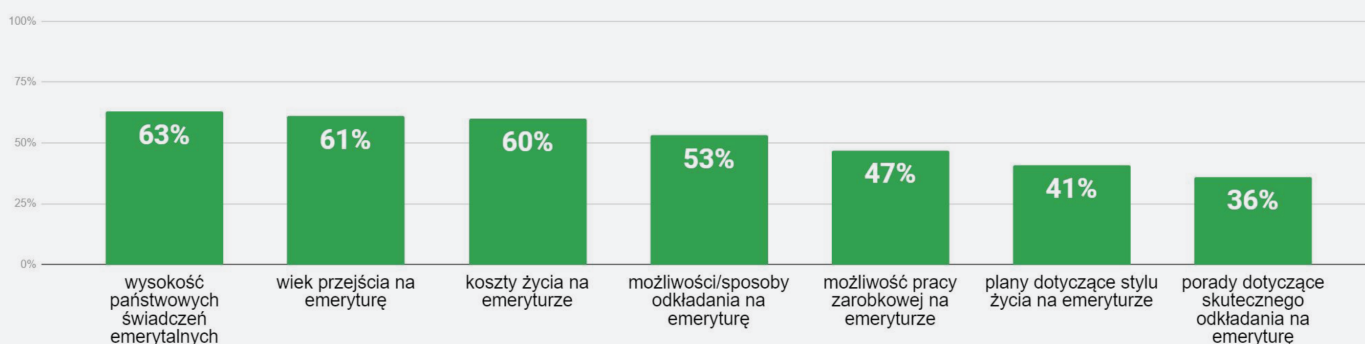
Polacy sporadycznie dzielą się poradami na temat efektywnego oszczędzania na emeryturę

Polacy najczęściej dyskutują o podstawowych aspektach emerytury. Dominują tematy są związane z wysokością państwowych świadczeń emerytalnych (63%), wiekiem przejścia na emeryturę (61%) oraz kosztami życia po zakończeniu aktywności zawodowej (60%).

Porady dotyczące efektywnego oszczędzania na emeryturę stanowią najmniej popularny temat rozmów, interesując jedynie 36% respondentów.

Odpowiedź na pytanie:

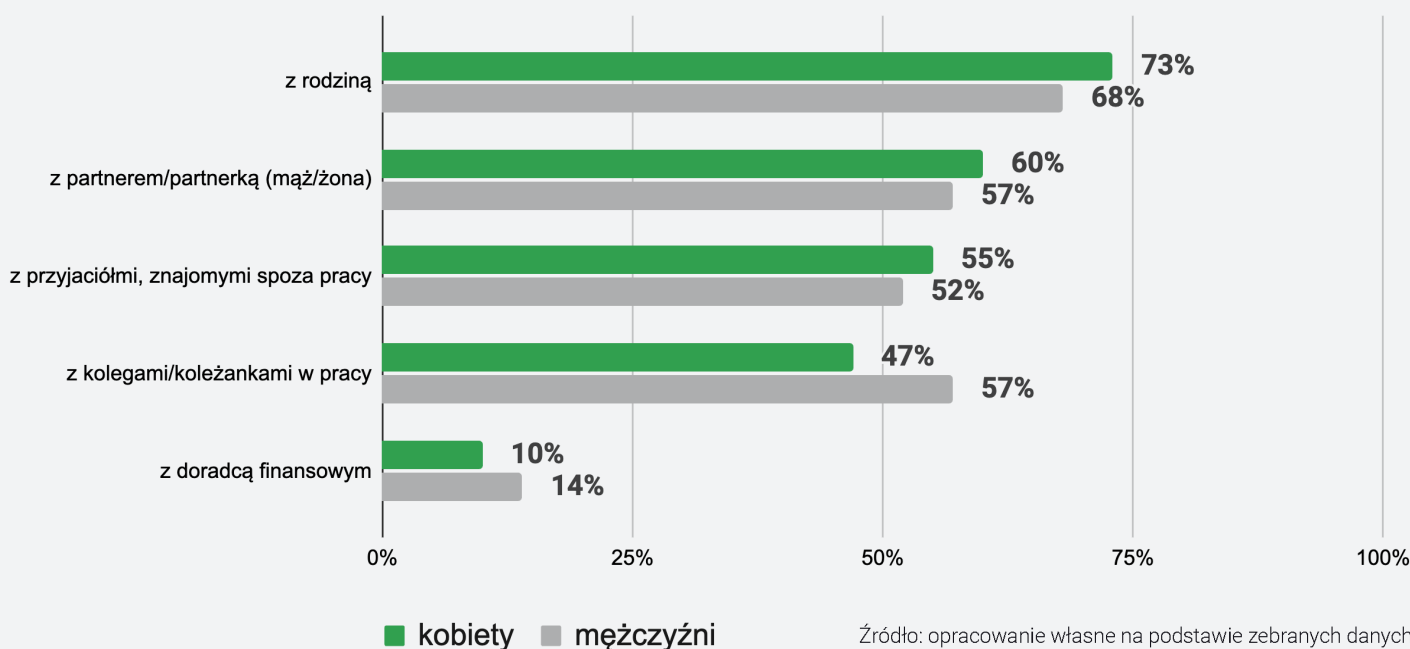
Jakie tematy poruszasz podczas rozmów dotyczących emerytury? (N=982)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Odpowiedź na pytanie:

Z kim rozmawiasz na temat emerytury? Porównanie odpowiedzi kobiet i mężczyzn (N=982)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

1. Jak Polacy postrzegają temat emerytury?

Młodość to najlepszy czas na sporządzenie planu oszczędzania na emeryturę

Dane wskazują, że wraz z wiekiem ludzi, ich zainteresowania przesuwają się z metod oszczędzania i porad na bardziej bezpośrednie kwestie, takie jak wysokość państwowych świadczeń emerytalnych, wiek przejścia na emeryturę i koszty życia na emeryturze. Młodsze osoby bardziej martwią się budowaniem funduszy emerytalnych, podczas gdy starsze skupiają się na praktycznych aspektach emerytury. Ten trend podkreśla zmieniające się priorytety i potrzeby na różnych etapach życia. Co do dzielenia się poradami dotyczącymi skutecznego oszczędzania na emeryturę, ten temat najchętniej poruszają osoby w wieku od 36 do 45 lat.

Odpowiedź na pytanie:

Jakie tematy poruszasz podczas rozmów dotyczących emerytury? W podziale na grupy wiekowe (N=982)

	mniej niż 25 lat	od 26 do 35	od 36 do 45	od 46 do 55	powyżej 55 lat
wysokość państwowych świadczeń emerytalnych	49%	63%	67%	64%	69%
wiek przejścia na emeryturę	47%	58%	61%	64%	78%
koszty życia na emeryturze	51%	59%	65%	60%	66%
możliwości/sposoby odkładania na emeryturę	47%	57%	61%	48%	42%
możliwość pracy zarobkowej na emeryturze	37%	44%	45%	55%	61%
plany dotyczące stylu życia na emeryturze	42%	42%	38%	40%	43%
porady dotyczące skutecznego odkładania na emeryturę	38%	36%	42%	32%	30%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

1. Jak Polacy postrzegają temat emerytury?

Co piąta osoba powyżej 55 roku życia nie odkłada i nie planuje zacząć oszczędzać na emeryturę

Dane pokazują, że 27% młodych dorosłych (do 25 lat) odkłada środki co miesiąc na emeryturę, podczas gdy 28% planuje zacząć oszczędzać w przyszłości. W grupie wiekowej 26-35 lat, 32% odkłada środki co miesiąc, a 29% planuje zacząć oszczędzać. Najwyższy odsetek regularnych oszczędzających (42%) występuje wśród osób w wieku 36-45 lat. W grupie wiekowej 46-55 lat, 37% odkłada środki co miesiąc, a 22% kilka razy w roku. Wśród osób powyżej 55 lat, 33% odkłada środki co miesiąc, ale 20% nie planuje oszczędzać w ogóle. Młodsze osoby często odkładają decyzję o oszczędzaniu na później, co może prowadzić do konieczności pracy dodatkowej na emeryturze. W średnim wieku regularne oszczędzanie staje się priorytetem.

Odpowiedź na pytanie:

Czy odkładasz na emeryturę poza państwowym systemem emerytalnym (składki ZUS) (N=982)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

1. Jak Polacy postrzegają temat emerytury?

W starszym wieku rośnie odsetek osób, które nie planują oszczędzać, co może wynikać z braku funduszy lub świadomości, że nie uda się odłożyć wystarczająco.

Odpowiedź na pytanie:

Czy odkładasz na emeryturę poza państwowym systemem emerytalnym (składki ZUS).

W podziale na grupy wiekowe (N=982)

	>25 lat	26 - 35	36 - 45	46 - 55	55>
Tak, odkładam środki co miesiąc	27%	32%	42%	37%	33%
Tak, odkładam środki kilka razy w roku	21%	19%	16%	22%	22%
Tak, odkładam sporadycznie, rzadziej niż kilka razy w roku	18%	13%	8%	11%	14%
Nie, jeszcze nie odkładam na emeryturę, ale planuję zacząć to robić w przyszłości	28%	29%	26%	19%	12%
Nie, nie odkładam i nie planuję tego robić w przyszłości	5%	6%	8%	12%	20%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ

Michał Stajniak

CFA, wicedyrektor Działu Analiz XTB

Regularne oszczędzanie, zwłaszcza w młodym wieku, może wydawać się wyzwaniem. Wysoka inflacja i początki kariery zawodowej często utrudniają odkładanie pieniędzy. **Jednak prosta matematyka pokazuje, jak ogromną różnicę może zrobić nawet niewielka kwota regularnie inwestowana.**

Dzięki „magii” procentu składanego, każdy złoty odłożony dziś może urosnąć do sporej kwoty z perspektywy kilkudziesięciu lat, zakładając regularne inwestowanie i szukanie odpowiednio dużej, ale i bezpiecznej stopy zwrotu. Im wcześniej zaczniemy, tym większy będzie nasz kapitał na emeryturę. Przykładowo, odkładając 200 zł miesięcznie przez 40 lat (od 25. roku życia) przy średniej rocznej stopie zwrotu 5%, możemy zgromadzić ponad 300 000 zł. Jeśli zaczniemy 5 lat później, ta kwota zmniejszy się do około 230 000 zł.

Oprócz zysków wynikających z inwestowania, warto pamiętać o aspekcie podatkowym. Korzystając z Indywidualnego Konta Emerytalnego, możemy uniknąć opodatkowania wypłaconych środków. Dzięki temu nasz

kapitał na emeryturę będzie jeszcze większy. Wracając do poprzedniego przykładu, przy odkładaniu regularnym 200 zł przez 40 lat, ale uwzględnieniu podatku od zysków kapitałowych, ostateczna kwota wyniosłaby 240 tys. Natomiast w tym drugim przypadku przy rozpoczęciu odkładania 5 lat później, jedynie 185 tys.

Dlaczego warto zacząć oszczędzać i inwestować już dziś? Im młodszy jesteś, tym dłuższy horyzont inwestycyjny i większa tolerancja na ryzyko. Możemy inwestować w aktywa, które mają większy potencjał wzrostu, choć są bardziej zmienne. W młodym wieku jesteśmy sobie w stanie pozwolić na błędy, choć oczywiście unikamy ich popełniania. Warto pamiętać, że nawet niewielkie kwoty odkładane regularnie mogą przynieść znaczące efekty w długim terminie. Co więcej, przykładowe 200 zł miesięcznie prawdopodobnie będzie się zwiększać z biegiem czasu, wraz ze wzrostem naszych zarobków. Przy tym wszystkim oczywiście należy również postawić na edukację finansową. Im więcej wiemy o inwestowaniu, tym w lepszym stopniu możemy zarządzać swoimi finansami i potencjalnie osiągać wyższe stopy zwrotu.

2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Polacy szukają bezpiecznych form oszczędzania na emeryturę

Większość respondentów (68%) wykazuje konserwatywne podejście do ryzyka inwestycyjnego w kontekście oszczędzania na emeryturę, preferując niskie ryzyko w zamian za bezpieczeństwo kapitału.

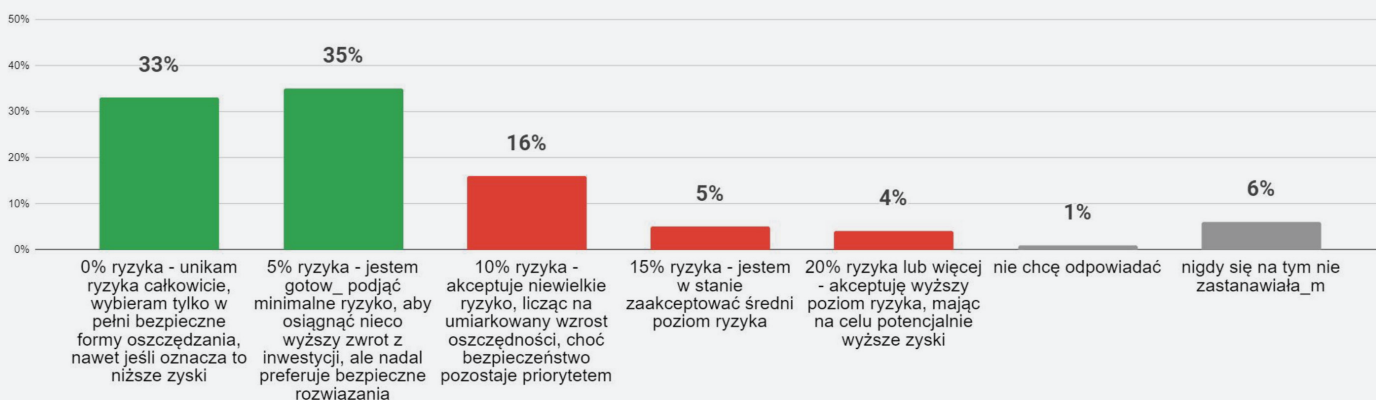
Tylko 9% ankietowanych jest skłonnych zaakceptować średnie lub wysokie ryzyko w celu osiągnięcia potencjalnie wyższych zysków.

Regularne oszczędzanie na emeryturę wśród Polaków jest często ograniczane przez dodatkowe koszty życia oraz bieżące wydatki, które pochłaniają znaczną część

ich dochodów. W obliczu tych wyzwań, Polacy skłaniają się ku opcjom oszczędnościowym o niskim ryzyku, które zapewniają maksymalną ochronę zgromadzonych środków. Taka strategia wynika z głębokiej troski o przyszłość, gdyż istnieje realna obawa, że świadczenia z ZUS mogą okazać się niewystarczające, co czyni oszczędzanie na emeryturę niezbędnym elementem zapewnienia stabilności finansowej w późniejszych latach życia.

Odpowiedź na pytanie:

Które z poniższych zdań opisuje Twoje podejście do ryzyka w kontekście odkładania na emeryturę? (N=707)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

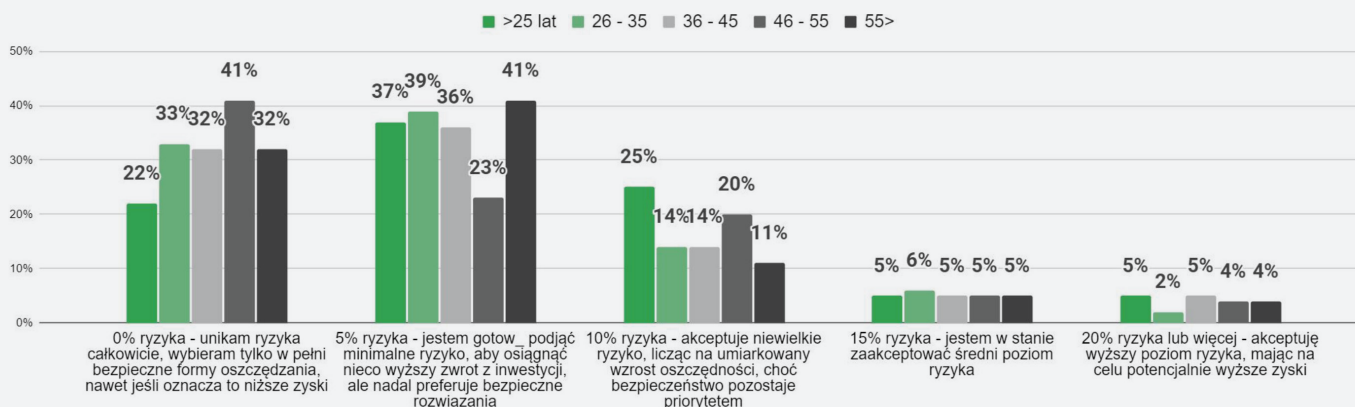
Co czwarta osoba poniżej 25 roku życia akceptuje niewielkie ryzyko, licząc na umiarkowany wzrost oszczędności

Najmłodsi Polacy wykazują największą skłonność do ryzyka w kontekście oszczędzania na emeryturę. **W tej grupie wiekowej 25% respondentów deklaruje gotowość do zaakceptowania niewielkiego ryzyka, licząc na umiarkowany wzrost oszczędności (ryzyko na poziomie 10%).**

Kolejną grupą wiekową z wysokim odsetkiem akceptacji tego poziomu ryzyka są osoby w wieku od 46 do 55 lat. Warto jednak zaznaczyć, że ogólnie Polacy wykazują ostrożne podejście do oszczędności emerytalnych.

Odpowiedź na pytanie:

Które z poniższych zdań opisuje Twoje podejście do ryzyka w kontekście odkładania na emeryturę?
W podziale na kategorie wiekowe (N=707)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Polacy mają świadomość, że warto zacząć oszczędzać na emeryturę jak najwcześniej

Świadomość Polaków o niewystarczających świadczeniach emerytalnych z ZUS jest wysoka, z oceną średnią na poziomie 4,1 – 74% respondentów zgadza się z tym przekonaniem. Co więcej, 64% uważa, że warto zacząć odkładać na emeryturę już na wczesnym etapie kariery zawodowej. Mimo tej świadomości, wiemy, że bieżące wydatki stanowią kluczową barierę uniemożliwiającą regularne oszczędzanie.

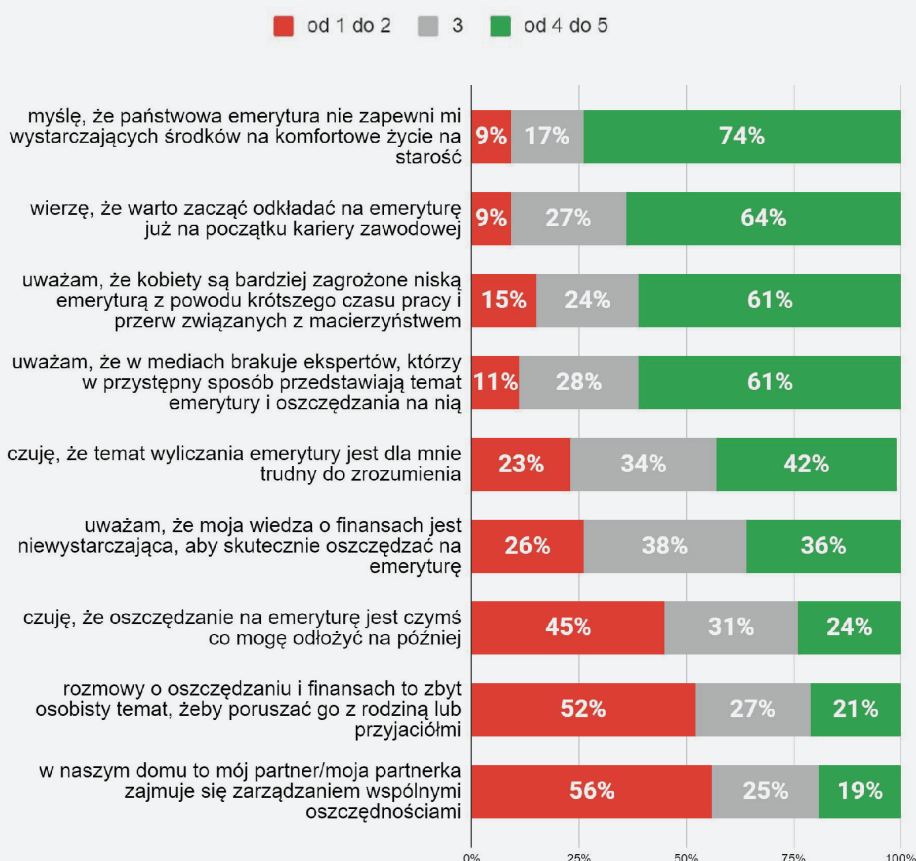
61% badanych przyznaje, że emerytury kobiet są bardziej narażone na ryzyko niż emerytury mężczyzn,

głównie z powodu krótszego okresu zatrudnienia i przerw macierzyńskich. W przypadku tego stwierdzenia najbardziej zgodne z nim są osoby powyżej 55 roku życia. Taka sama proporcja respondentów wskazuje na brak ekspertów w mediach, którzy w przystępny sposób wyjaśniają kwestie emerytalne.

Polaków najbardziej dzielą dwie kwestie – subiektywna ocena swoich kompetencji w zakresie wyliczania emerytury oraz przekonanie, że posiadana wiedza finansowa nie jest wystarczająca do efektywnego oszczędzania na przyszłość.

Odpowiedź na pytanie:

Jakie przeszkody napotykaś lub napotkałaś w odkładaniu na emeryturę? Wskaż wszystkie przeszkody (N=1064)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Kobiety obawiają się skutków niższego wieku emerytalnego i przerw związanych z macierzyństwem

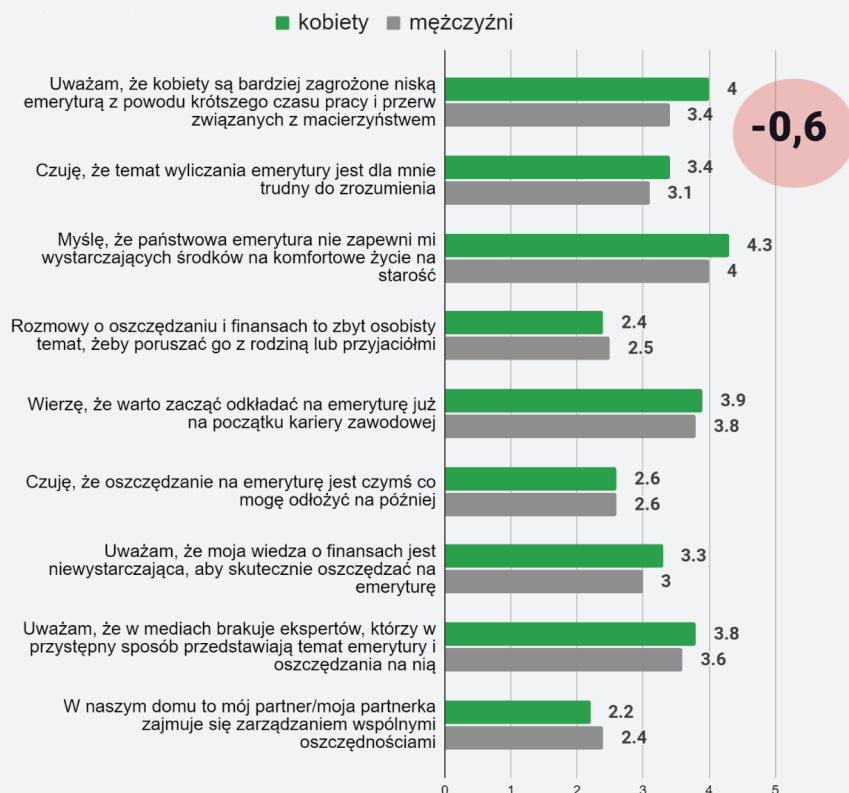
Badania wykazują, że **kobiety w większym stopniu niż mężczyźni zdają sobie sprawę z ryzyka otrzymania niskiej emerytury**. Wynika to z krótszego okresu aktywności zawodowej oraz przerw w pracy związanych z obowiązkami macierzyńskimi. Aż 91% kobiet przyznaje, że czynniki te mogą negatywnie wpłynąć na wysokość ich przyszłych świadczeń emerytalnych, podczas gdy wśród mężczyzn z tym stwierdzeniem zgadza się 78% badanych.

Mimo większej świadomości ograniczeń, które mogą wpłynąć na wysokość emerytury, kobiety nadal odkładają mniej środków na swoją przyszłość emerytalną.

W pozostałych aspektach związanych z postrzeganiem emerytury oraz odkładaniem na nią środków nie zaobserwowano znaczących różnic między płciami.

Odpowiedź na pytanie:

Poniżej zaprezentujemy Ci kilka stwierdzeń dotyczących emerytury oraz odkładania na nią pieniędzy, zaznacz w jakim stopniu się z nimi zgadzasz (**N=1064**)

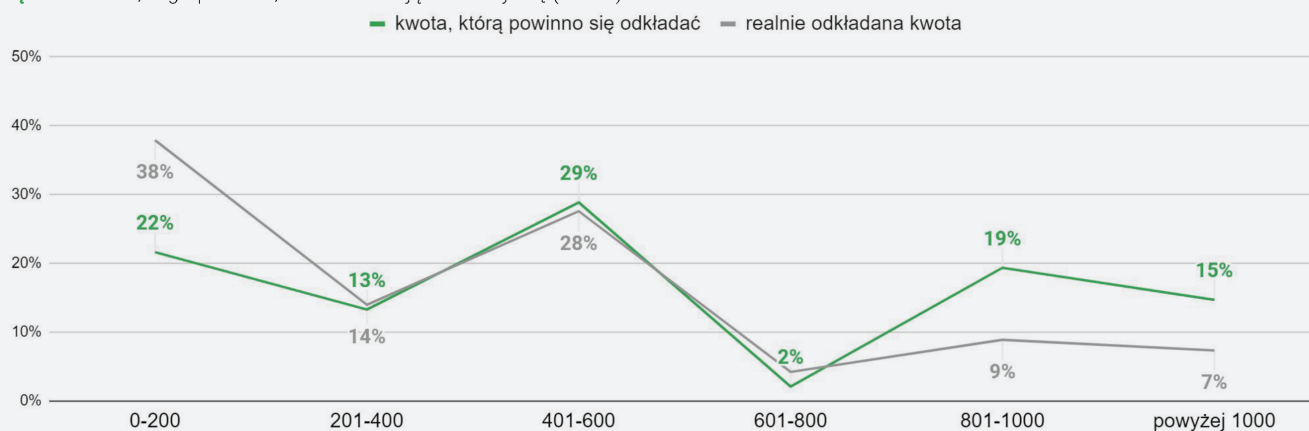
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Co trzeci Polak uważa, że na emeryturę powinien odkładać miesięcznie ponad 800 zł

W badaniu respondenci byli pytani o to, jaki procent ich miesięcznych zarobków przeznaczają na emeryturę. Podobnie jak w przypadku kwot absolutnych, kobiety przeznaczają mniejszą część swoich dochodów na emeryturę. Znaczna część kobiet (37%), oszczędza mniej niż 5% swoich dochodów na lata emerytalne.

Porównanie **REALNIE ODKŁADANEJ MIESIĘCZNE KWOTY NA EMERYTURĘ** z **DEKLAROWANĄ MIESIĘCZNĄ KWOTĄ, KTÓRĄ POWINNO SIĘ ODKŁADAĆ**, w grupie osób, które odkładają na emeryturę (n=707)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

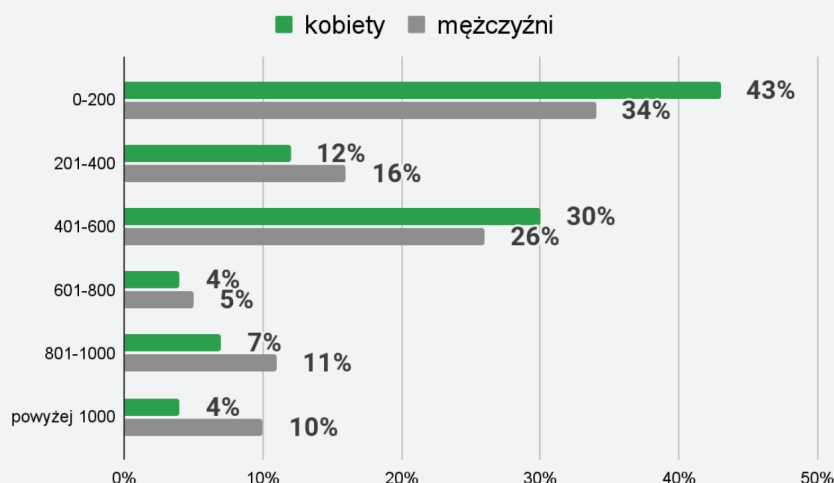
Kobiety odkładają 200 zł mniej miesięcznie na emeryturę niż mężczyźni

Analiza danych dotyczących oszczędności emerytalnych wykazuje, że istnieje wyraźna różnica w kwotach odkładanych przez kobiety i mężczyzn. Statystycznie rzecz biorąc, **kobiety przeznaczają na emeryturę przeciętnie o 200 zł miesięcznie mniej niż mężczyźni**. Ujawnia to istotną dysproporcję, gdyż blisko połowa respondentek (43%) wpłaca miesięcznie na emeryturę sumę nie przekraczającą 200 zł, podczas gdy podobną praktykę stosuje jedynie 34% mężczyzn.

Ponadto, co piąty mężczyzna deklaruje, że jego miesięczne oszczędności emerytalne przekraczają 800 zł. W porównaniu wśród kobiet takie kwoty na emeryturę odkłada co dziesiąta Polka. Dane te wskazują na konieczność zwiększenia świadomości finansowej oraz zachęcania do równomiernego planowania emerytalnego wśród obu płci.

Odpowiedź na pytanie:

Jaka jest średnia miesięczna kwota, którą odkładasz na emeryturę? (N=707)

**Przeciętna
kwota odkładana
na emeryturę**

300 zł

500 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

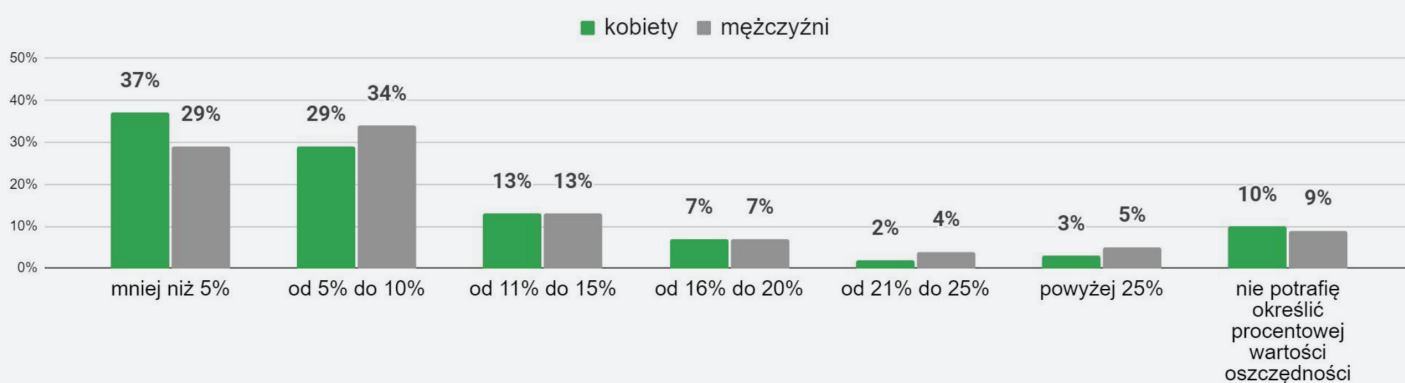
2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Co trzeci mężczyzna przeznaczą na oszczędności emerytalne od 5 do 10% swoich dochodów

W badaniu respondenci byli pytani o to, jaki procent ich miesięcznych zarobków przeznaczają na emeryturę. Podobnie jak w przypadku kwot absolutnych, kobiety przeznaczają mniejszą część swoich dochodów na emeryturę. **Znaczna część kobiet (37%), oszczędza mniej niż 5% swoich dochodów na lata emerytalne.** Z drugiej strony, najczęściej spotykanym przedziałem oszczędności wśród mężczyzn jest od 5% do 10% ich dochodów - co trzeci mężczyzna wskazał, że jego miesięczne oszczędności emerytalne mieszczą się w tym zakresie.

Odpowiedź na pytanie:

Jaki procent Twoich miesięcznych dochodów odkładasz na emeryturę? (N=707)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Najmłodsi deklarują przeciętnie najwyższą kwotę odkładaną miesięcznie

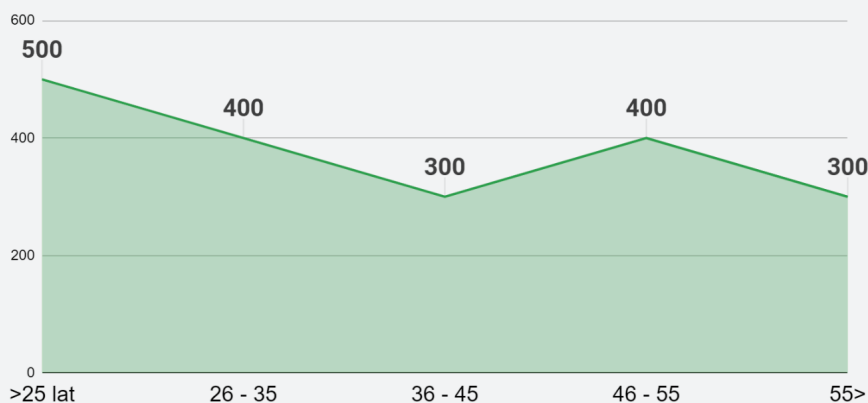
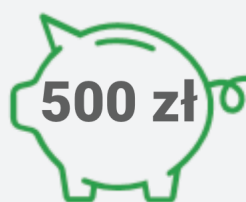
Przeciętnie Polacy uważają, że na emeryturę należy odkładać na emeryturę 500 złotych miesięcznie. Taką kwotę odkładają głównie najmłodsi respondenci, osoby poniżej 25 roku życia. Najniższe kwoty przeznaczane na oszczędności emerytalne dotyczą grupy wiekowej od 36 do 45 lat oraz najstarszych respondentów, powyżej 55 roku życia, którzy odkładają 300 zł miesięcznie.

Biorąc pod uwagę ograniczenia finansowe Polaków, głównie z powodu niskich dochodów, które ledwo pokrywają podstawowe wydatki, można stwierdzić, że istnieje znaczna presja na odkładanie stosunkowo wysokich kwot. To oczekiwanie może zniechęcać do oszczędzania na emeryturę, wzmacniając przekonanie, że brakuje środków na oszczędzanie, ponieważ kwota, którą mogliby odkładać, wydaje się niewystarczająca.

Odpowiedź na pytanie:

Jaka jest średnia miesięczna kwota, którą odkładasz na emeryturę? (N=707)

Ile należy odkładać na emeryturę, żeby była w przyszłości wystarczająca

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

2. Jak Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Polacy w związkach małżeńskich z dziećmi deklarują przeciętnie najwyższą kwotę odkładaną miesięcznie

W zależności od stanu cywilnego różni się kwota, jaką Polacy przeciętnie deklarują na oszczędności emerytalne. W przypadku żonatych / zamężnych Polek i Polaków posiadających dzieci jest to najwyższa kwota, czyli 500 złotych miesięcznie. Co ciekawe, single i singielki deklarują niewiele niższą kwotę, czyli 400 złotych miesięcznie. Osoby w relacji partnerskiej lub dodatkowo wspólnie wychowujące dzieci przeznaczają na swoją emeryturę 300 złotych miesięcznie. Najniższą kwotę, czyli 200 złotych miesięcznie, deklarują samotni ojcowie lub matki.

Odpowiedź na pytanie:

Jaka jest średnia miesięczna kwota, którą odkładasz na emeryturę? (N=707)

	przeciętna miesięczna kwota oszczędności na emeryturę
mam żonę/męża i dziecko	500
mam żonę/męża i dzieci	500
jestem singlem/singielką	400
jestem w relacji partnerskiej	300
jestem w relacji partnerskiej i wspólnie wychowujemy dziecko	300
jestem w relacji partnerskiej i wspólnie wychowujemy dzieci	300
mam żonę/męża	300
żyję we wspólnym gospodarstwie domowym wielopokoleniowym	300
jestem samotnym ojcem/matką	200

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3. Co powoduje, że Polacy nie oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Polacy nie oszczędzają na emeryturę, ponieważ ich bieżące wydatki pochłaniają miesięczne zarobki

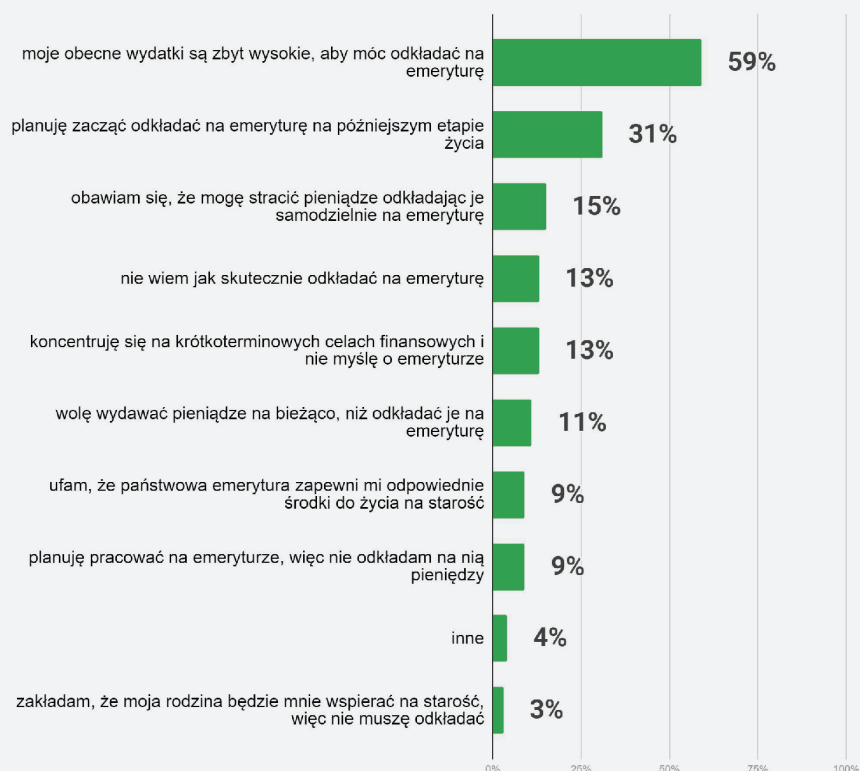
Respondenci badania wskazują, że główną przeszkodą w rozpoczęciu oszczędzania na emeryturę są wysokie bieżące wydatki, co podkreśla aż 59% ankietowanych. Plan rozpoczęcia odkładania środków na przyszłą emeryturę deklaruje 31% uczestników badania.

Pozostałe odpowiedzi są zróżnicowane. Istotnym jest, że wyłączenie 13% respondentów przyznaje, iż nie wie, jak efektywnie oszczędzać na emeryturę.

Odpowiedź na pytanie:

Dlaczego nie odkładasz na emeryturę poza państwowym systemem emerytalnym (ZUS)?

Wskaż wszystkie powody (N=357)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3. Co powoduje, że Polacy nie oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Mężczyźni częściej od kobiet nie wiedzą jak skutecznie odkładać pieniądze na emeryturę

Główną przeszkodą zarówno dla kobiet, jak i mężczyzn, są bieżące wydatki, które absorbują znaczną część ich dochodów. **Kobiety w szczególności wskazują na to jako na kluczowy czynnik ograniczający możliwość odkładania środków na przyszłą emeryturę.**

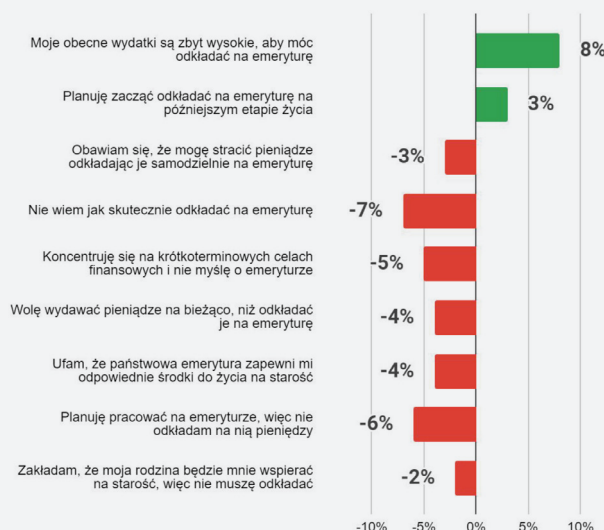
Z kolei mężczyźni, choć wykazują większą świadomość różnorodnych metod oszczędzania, często wpadają w tzw. pułapkę wyboru. Oznacza to, że bogactwo dostępnych opcji inwestycyjnych i oszczędnościowych sprawia, że mają trudności z podjęciem decyzji, jak najlepiej zabezpieczyć swoją przyszłość finansową.

Interesującym aspektem jest motywacja do oszczędzania na emeryturę. Wśród mężczyzn odnotowano o 5 punktów procentowych większe zainteresowanie wcześniejszym przejściem na emeryturę w porównaniu do kobiet. Może to wynikać z różnicy w wieku emerytalnym w Polsce, gdzie mężczyźni przechodzą na emeryturę 5 lat później niż kobiety. Ta dysproporcja może skłaniać mężczyzn do poszukiwania sposobów na wcześniejsze zakończenie aktywności zawodowej.

Odpowiedź na pytanie:

Dlaczego nie odkładasz na emeryturę poza państwowym systemem emerytalnym (ZUS)?

Wskaż wszystkie powody. Różnica między odpowiedziami kobiet i mężczyzn (N=357)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

3. Co powoduje, że Polacy nie oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Najmłodszy najrzadziej powstrzymywani przez wysokie wydatki w oszczędzaniu na emeryturę

Najczęstszym powodem nie oszczędzania na emeryturę są zbyt wysokie obecne wydatki, co deklaruje większość respondentów, szczególnie w grupie wiekowej 46-55 lat.

Tylko niewielki odsetek osób ufa, że państwowa emerytura zapewni im odpowiednie środki do życia na starość, z najwyższym odsetkiem wśród osób powyżej 55 lat. Młodsze osoby często odkładają decyzję o oszczędzaniu na później, co może prowadzić do problemów finansowych w przyszłości. Brak wiedzy na temat skutecznego oszczędzania jest problemem głównie w młodszych grupach wiekowych. Obawy o utratę pieniędzy rosną z wiekiem, szczególnie w grupie 36-45 lat. Plany pracy na emeryturze są bardziej powszechne w starszych grupach wiekowych.

Odpowiedź na pytanie:

Dlaczego nie odkładasz na emeryturę poza państwowym systemem emerytalnym (ZUS)?

Wskaż wszystkie powody (N=357)

	>25 lat	26 - 35	36 - 45	46 - 55	55>
Moje obecne wydatki są zbyt wysokie, aby móc odkładać na emeryturę	35%	63%	58%	69%	60%
Ufam, że państwowa emerytura zapewni mi odpowiednie środki do życia na starość	8%	8%	5%	11%	14%
Planuję zacząć odkładać na emeryturę na późniejszym etapie życia	47%	39%	24%	20%	17%
Nie wiem jak skutecznie odkładać na emeryturę	12%	15%	14%	11%	9%
Zakładam, że moja rodzina będzie mnie wspierać na starość, więc nie muszę odkładać	8%	3%	3%	0%	0%
Koncentruję się na krótkoterminowych celach finansowych i nie myślę o emeryturze	10%	17%	14%	7%	11%
Obawiam się, że mogę stracić pieniądze odkładając je samodzielnie na emeryturę	6%	12%	23%	17%	11%
Planuję pracować na emeryturze, więc nie odkładam na nią pieniędzy	6%	6%	8%	13%	23%
Wolę wydawać pieniądze na bieżąco, niż odkładać je na emeryturę	10%	9%	9%	14%	14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Dlaczego Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Widmo niskich państwowych świadczeń emerytalnych motywuje do samodzielnego odkładania środków

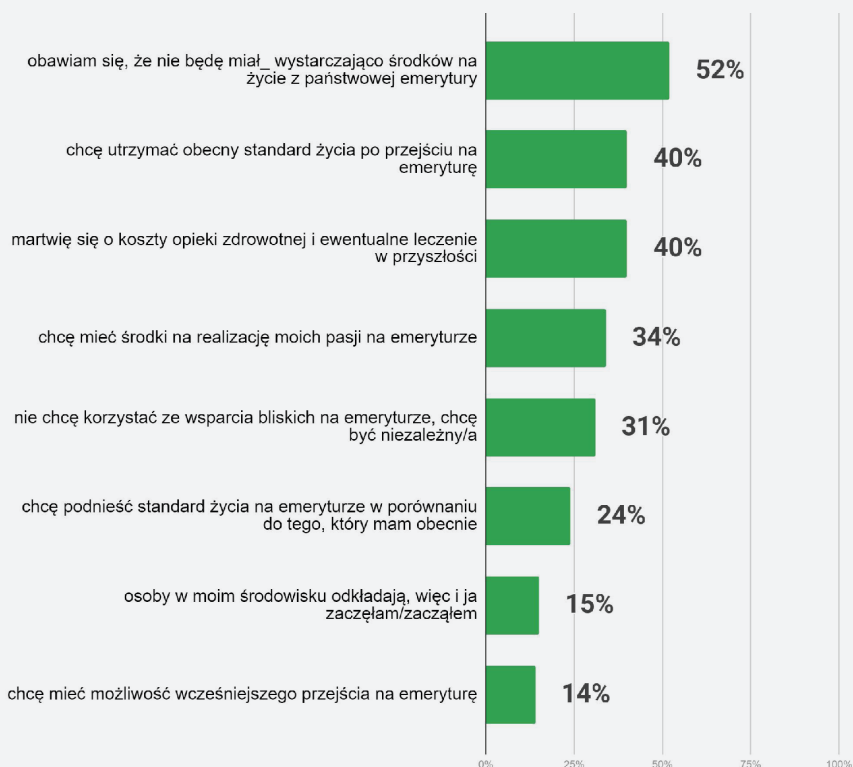
Motywacje do samodzielnego oszczędzania na emeryturę są zróżnicowane. **Największy niepokój budzi przyszłość świadczeń z ZUS – 53% ankietowanych obawia się, że nie zapewnią one wystarczających środków do życia.** Utrzymanie obecnego standardu życia to kolejny ważny powód, dla którego 40% respondentów decyduje się na dodatkowe oszczędności. Taki sam odsetek Polaków do oszczędzania motywuje wizja pogorszenia stanu zdrowia i związanych z tym dodatkowych wydatków (40%).

Mniej istotne wydają się być czynniki takie jak wcześniejsze przejście na emeryturę (14%) oraz brak wpływu presji otoczenia (15%) – wskazując, że decyzje o oszczędzaniu są podejmowane niezależnie od działań innych osób z bliskiego otoczenia.

Odpowiedź na pytanie:

Dlaczego odkładasz na emeryturę samodzielnie, to znaczy poza państwowym systemem emerytalnym (ZUS)?

Wskaż wszystkie powody, które Cię dotyczą (N=707)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4. Dlaczego Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Najstarsi chcą utrzymać obecny standard życia na emeryturze, najmłodsi dążą do jego poprawy

Motywacje do samodzielnego oszczędzania na emeryturę znacznie różniły się w zależności od grupy wiekowej. Wśród najstarszych respondentów 47% wyraziło chęć utrzymania obecnego standardu życia. Z kolei najmłodsza grupa wykazała najwyższy odsetek (28%) osób dążących do poprawy swojego standardu życia. Co ciekawe, w grupie wiekowej 36-45 lat co piąty respondent stwierdził, że motywacją do oszczędzania na emeryturę są osoby z ich otoczenia. **Wraz z wiekiem rośnie nacisk na osiągnięcie niezależności finansowej na emeryturze, a maleje zależność od wsparcia bliskich.** Warto zauważyć, że 25% osób poniżej 25 roku życia oszczędza z myślą o wcześniejszym przejściu na emeryturę.

Odpowiedź na pytanie:

*Dlaczego odkładasz na emeryturę samodzielnie, to znaczy poza państwowym systemem emerytalnym (ZUS)?
Wskaż wszystkie powody, które Cię dotyczą (N=707)*

	>25 lat	26 - 35	36 - 45	46 - 55	55>
Chcę utrzymać obecny standard życia po przejściu na emeryturę	33%	40%	43%	39%	47%
Chcę podnieść standard życia na emeryturze w porównaniu do tego, który mam obecnie	28%	25%	26%	19%	22%
Obawiam się, że nie będę miał wystarczająco środków na życie z państwowej emerytury	42%	54%	54%	55%	49%
Nie chcę korzystać ze wsparcia bliskich na emeryturze, chcę być niezależny/a	21%	30%	35%	34%	38%
Martwię się o koszty opieki zdrowotnej i ewentualne leczenie w przyszłości	40%	39%	38%	40%	43%
Chcę mieć środki na realizację moich pasji na emeryturze	29%	34%	33%	35%	38%
Chcę mieć możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę	24%	16%	10%	11%	7%
Osoby w moim środowisku odkładają, więc i ja zaczęłam/zacząłem	7%	17%	20%	13%	12%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4. Dlaczego Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

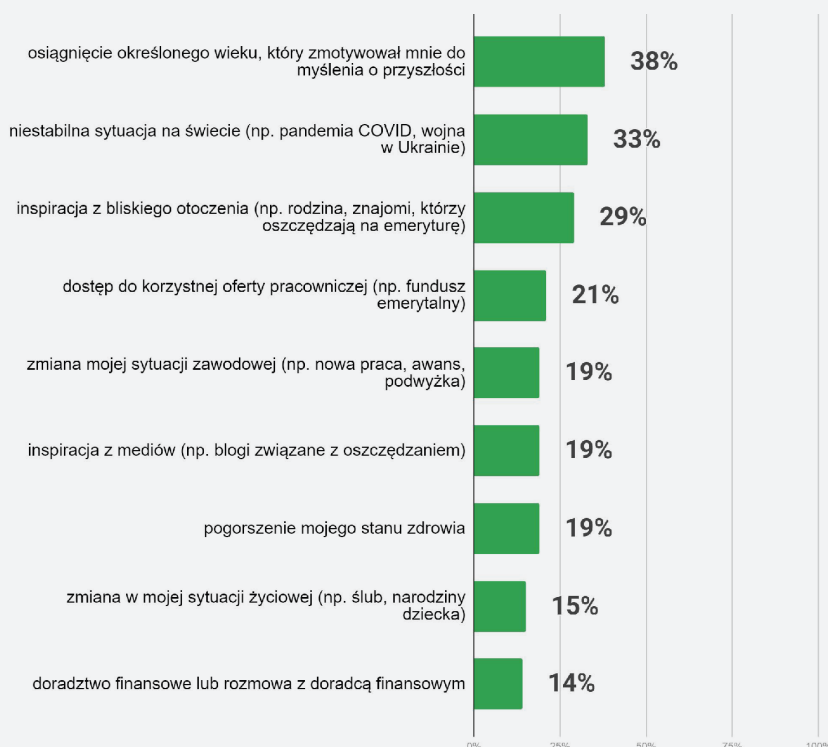
Co trzeci Polak zaczął odkładać na emeryturę z powodu niestabilnej sytuacji geopolitycznej na świecie

Decyzja o samodzielnym oszczędzaniu na emeryturę poza ZUS często wynika z niestabilnej sytuacji na świecie, co jako powód wskazuje co trzecia osoba. Jest to interesujące obserwacja, zwłaszcza że tylko o 5 punktów procentowych mniej respondentów podaje osiągnięcie określonego wieku jako czynnik decydujący.

Inspiracja działaniami osób z bliskiego otoczenia ma wpływ na 29% badanych, co jest znaczące w kontekście wcześniejszych danych, gdzie jedynie 15% przyznaje, że motywacją do oszczędzania jest wpływ innych. **Widać, że choć bliskie otoczenie może zainicjować proces myślenia o oszczędzaniu, to głównym impulsem do działania pozostaje obawa przed niewystarczającymi środkami z ZUS na emeryturze.**

Odpowiedź na pytanie:

Co spowodowało, że w określonym momencie życia zdecydowałeś się zacząć odkładać samodzielnie na emeryturę? Wskaż wszystkie odpowiedzi, które opisują Twoją sytuację (N=707)

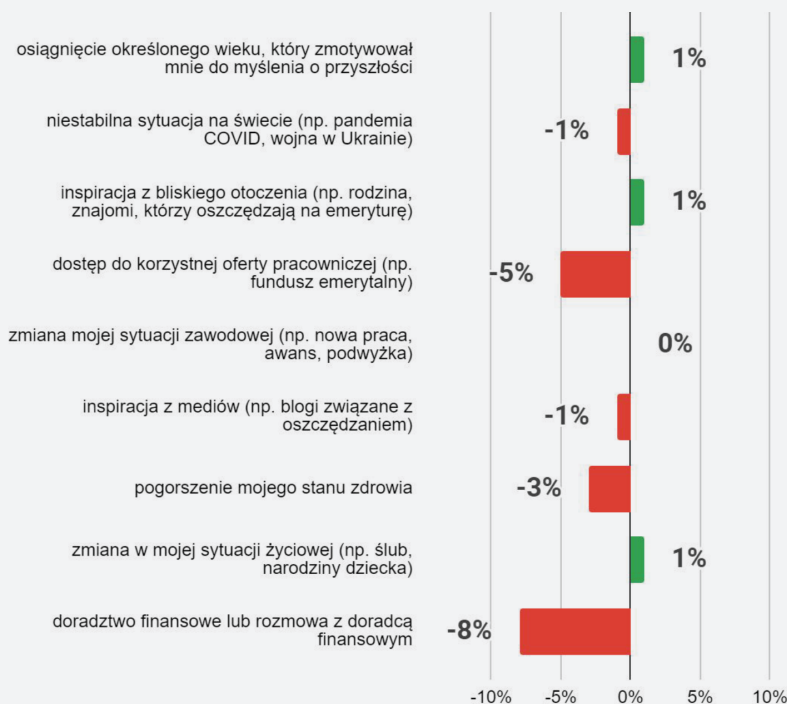
4. Dlaczego Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Mężczyźni częściej od kobiet zaczynają oszczędzać na emeryturę dzięki skorzystaniu z doradztwa finansowego

Badanie momentów, w których Polacy decydują się na samodzielne oszczędzanie na emeryturę, ujawniło różnice płciowe. **Mężczyźni częściej podejmują decyzję o oszczędzaniu, motywowani przez dostęp do korzystnych programów emerytalnych oferowanych przez pracodawców.** Wiemy, że mężczyźni częściej prowadzą rozmowy na temat emerytur ze swoimi kolegami z pracy, co może sprzyjać lepszemu przepływowi informacji i zwiększać szanse na odkrycie takich produktów finansowych. Ponadto, mężczyźni częściej niż kobiety (różnica 8 p.p.) decydują się oszczędzać na emeryturę ze względu na kontakt z doradcą finansowym. Wykazując tym większą skłonność do korzystania z profesjonalnego wsparcia w planowaniu emerytalnym.

Odpowiedź na pytanie:

Co spowodowało, że w określonym momencie życia zdecydowałeś się zacząć odkładać samodzielnie na emeryturę? Wskaż wszystkie odpowiedzi, które opisują Twoją sytuację (N=707)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4. Dlaczego Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Dla co czwartej osoby poniżej 25 roku życia impulsem do oszczędzania na emeryturę była inspiracja z mediów

Głównym impulsem do rozpoczęcia oszczędzania na emeryturę jest osiągnięcie określonego wieku, który skłania do myślenia o przyszłości. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób, które zaczynają oszczędzać właśnie z tego powodu. Co ciekawe, dla najmłodszych największą motywacją jest niestabilna sytuacja finansowa na świecie. Zmiany w sytuacji zawodowej i życiowej są głównym impulsem do odkładania środków na emeryturę w przypadku osób w wieku produkcyjnym od 26 do 45 lat. Młodzi ludzie często decydują się na budowanie kapitału emerytalnego, zainspirowani treściami w mediach.

Odpowiedź na pytanie:

Co spowodowało, że w określonym momencie życia zdecydowałeś się zacząć odkładać samodzielnie na emeryturę? Wskaż wszystkie odpowiedzi, które opisują Twoją sytuację. W podziale na grupy wiekowe (**N=707**)

	>25 lat	26 - 35	36 - 45	46 - 55	55>
Zmiana mojej sytuacji zawodowej (np. nowa praca, awans, podwyżka)	14%	24%	24%	15%	11%
Zmiana w mojej sytuacji życiowej (np. ślub, narodziny dziecka)	10%	21%	20%	9%	11%
Osiągnięcie określonego wieku, który zmotywował mnie do myślenia o przyszłości	24%	32%	43%	46%	51%
Doradztwo finansowe lub rozmowa z doradcą finansowym	19%	14%	12%	14%	14%
Inspiracja z bliskiego otoczenia (np. rodzina, znajomi, którzy oszczędzają na emeryturę)	23%	27%	29%	33%	32%
Inspiracja z mediów (np. blogi związane z oszczędzaniem)	22%	21%	17%	19%	11%
Pogorszenie mojego stanu zdrowia	14%	18%	20%	18%	25%
Dostęp do korzystnej oferty pracowniczej (np. fundusz emerytalny)	18%	21%	26%	17%	24%
Niestabilna sytuacja na świecie (np. pandemia COVID, wojna w Ukrainie)	39%	35%	28%	30%	32%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

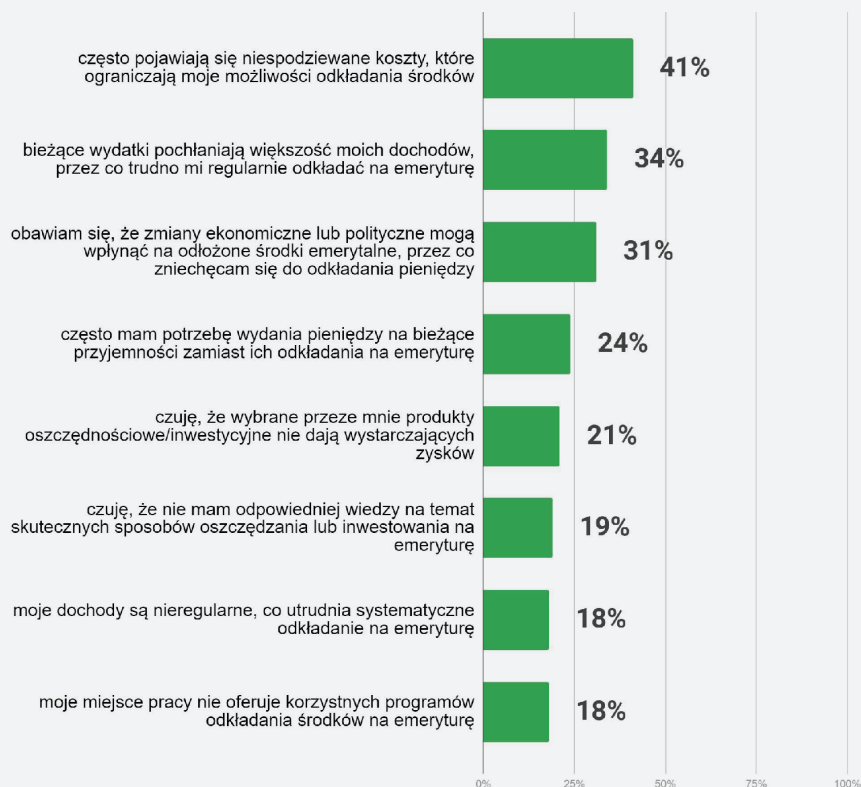
4. Dlaczego Polacy oszczędzają na emeryturę poza ZUS?

Niespodziewane wydatki przeszkadzają w odkładaniu środków na emeryturę

Badani, którzy odkładają na emeryturę poza ZUS zostali poproszeni o wskazanie przeszkód, które utrudniają im odkładanie środków. **41% Polaków wskazuje, że barierą są niespodziewane koszty, które ograniczają możliwości odkładania pieniędzy.** Na drugim miejscu wśród barier znalazły się zbyt wysokie bieżące wydatki (34%). Zewnętrzną przeszkodę stanowią zmiany polityczne i ekonomiczne na świecie (31%) oraz obawa, że tego typu przemiany mogą wpłynąć na kwotę odkładanych funduszy. Co czwarta osoba woli wydawać środki na bieżące przyjemności. Mimo że najmłodsi (poniżej 25 lat) i najstarsi (powyżej 55 lat) badani często rozmawiają o emeryturze z doradcami finansowymi, to właśnie te grupy najczęściej wskazują na niewystarczające zyski z wybranych produktów jako istotną przeszkodę w oszczędzaniu na emeryturę. Sugeruje to, że istnieje rozbieżność między poradami finansowymi a oczekiwaniami dotyczącymi wyników produktów.

Odpowiedź na pytanie:

Jakie przeszkody napotykaś lub napotkałaś w odkładaniu na emeryturę? Wskaż wszystkie przeszkody (N=707)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

5. Jak Polacy wyobrażają sobie swoją emeryturę?

Polacy na emeryturze planują utrzymywać się z ZUS oraz samodzielnie zgromadzonych środków

W ramach badania respondenci zostali zapytani o wizję własnej emerytury. **Największa grupa ankietowanych (41%) przewiduje, że ich głównym źródłem utrzymania będą świadczenia z ZUS w połączeniu z osobistymi oszczędnościami.** Co trzeci ankietowany (34%) wskazuje, że emerytura będzie uzupełniana przez dodatkową pracę, traktując świadczenia z ZUS jako podstawowy filar utrzymania.

Niewielki odsetek (9%) liczy na wsparcie finansowe ze strony rodziny, w tym dzieci. Co dziesiąta osoba rozważa przeniesienie się do kraju o niższych kosztach życia po osiągnięciu wieku emerytalnego (12%).

Odpowiedź na pytanie:

Jak wyobrażasz sobie swoją sytuację na emeryturze? Wskaż wszystkie możliwe scenariusze, które bierzesz pod uwagę (N=1064)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

5. Jak Polacy wyobrażają sobie swoją emeryturę?

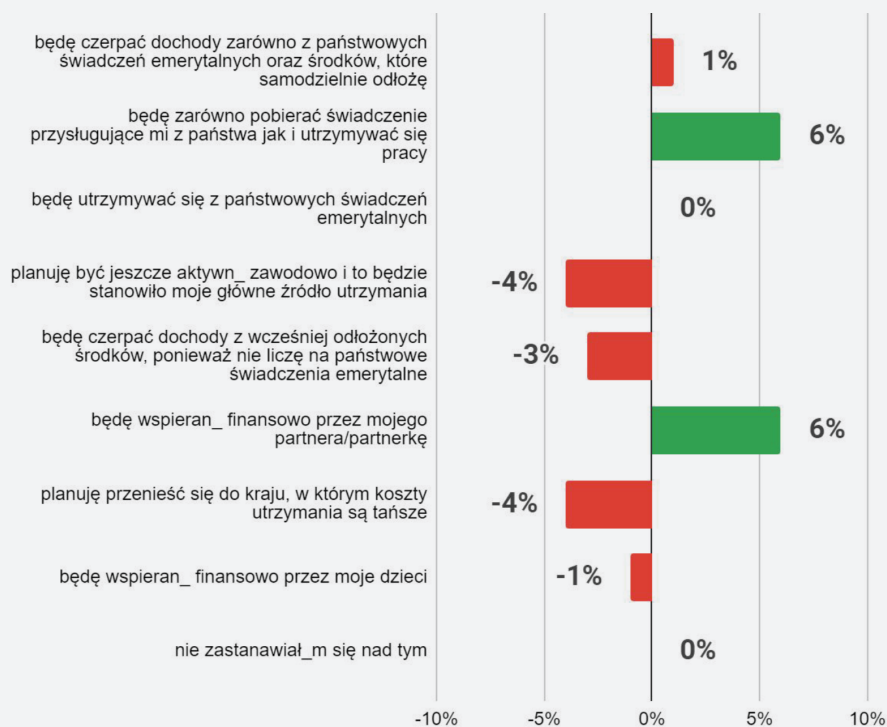
Kobiety planują pozostać aktywne zawodowo po przejściu na emeryturę

W kontekście wyobrażeń o przyszłej emeryturze, **kobiety częściej zakładają, że będą kontynuować pracę zawodową**. Taka postawa wynika z świadomości, że bezpieczeństwo emerytalne kobiet może być bardziej zagrożone. **Przerwy w karierze związane z urlopami macierzyńskimi oraz niższy wiek emerytalny mogą wpływać na stabilność ich przyszłych emerytur, co skłania do rozważenia dłuższej aktywności zawodowej.**

Dodatkowo, kobiety częściej niż mężczyźni liczą na wsparcie finansowe ze strony partnera po przejściu na emeryturę (6 p.p. różnicy). Te obserwacje podkreślają konieczność uwzględnienia specyficznych wyzwań związanych z płcią w procesie planowania emerytury.

Odpowiedź na pytanie:

Jak wyobrażasz sobie swoją sytuację na emeryturze? Wskaż wszystkie możliwe scenariusze, które bierzesz pod uwagę. Różnica między odpowiedziami kobiet i mężczyzn (N=1064)

Zródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ

Magdalena Sołtysiak

finansistka, mentorka finansowa i prowadząca edukacyjny profil na Instagramie @stabilnafinansowo

Raport firmy XTB o oszczędnościach emerytalnych Polaków wyraźnie pokazuje, że kobiety stają przed wyjątkowymi wyzwaniami w kontekście swojej przyszłości finansowej. **Niższe wynagrodzenia, przerwy w pracy zawodowej związane z macierzyństwem czy opieką nad rodziną, a także dłuższa oczekiwana długość życia sprawiają, że ich sytuacja emerytalna wymaga szczególnej uwagi.**

Z własnych obserwacji i rozmów z kobietami widzę jednak pozytywną zmianę. Coraz więcej z nas chce aktywnie działać, budować swoje zabezpieczenie finansowe i inwestować. To, co mnie cieszy, to rosnąca liczba kobiet, które pytają o to, jak zacząć inwestować, jak budować swoją niezależność finansową. Zależy im na stabilności, zabezpieczeniu przyszłości i wsparciu swoich rodzin.

Co wyróżnia nas kobiety w podejściu do finansów, to nasza rozważa i długoterminowa perspektywa. Zazwyczaj inwestujemy dość ostrożnie z myślą o bezpiec-

zeństwie i stabilności. Jesteśmy wytrwałe, cierpliwe oraz konsekwentne. I to jest nasz ogromny atut! Jednak raport pokazuje, że kobiety wciąż pozostają mniej aktywne inwestycyjnie niż mężczyźni, co może wynikać z braku wiedzy lub odwagi, by zrobić ten pierwszy krok.

Moim zdaniem kluczem jest edukacja – prosty, zrozumiały język, który pozwoli kobietom poczuć się pewnie w świecie finansów. To dlatego od lat zachęcam do działania i pokazuję, jak krok po kroku budować bezpieczeństwo finansowe. Jak widać w raporcie, kobiety są gotowe do działania – potrzebują tylko wsparcia i jasnych drogowskazów.

Przyszłość finansowa kobiet zależy od nas wszystkich – od tego, jak wspieramy je w zdobywaniu wiedzy, dostępie do narzędzi i budowaniu pewności siebie w kwestiach finansowych. Bo każda z nas zasługuje na godną i spokojną emeryturę.

5. Jak Polacy wyobrażają sobie swoją emeryturę?

Polacy na emeryturze planują utrzymywać się z ZUS oraz samodzielnie zgromadzonych środków

Osoby zbliżające się do emerytury częściej deklarują, że na emeryturze pozostaną aktywne zawodowo

W badaniu zaobserwowano wyraźny trend łączenia świadczeń z ZUS z prywatnymi oszczędnościami emerytalnymi we wszystkich grupach wiekowych. Im wyższy wiek respondentów, tym częściej pojawia się zamiar pozostania aktywnym zawodowo po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Młode pokolenie wykazuje znaczący sceptycyzm wobec państwowej emerytury – 29% z nich nie liczy na nią w ogóle, co odbiega od średniej wynoszącej 24%. Ponadto, młodzi ludzie rzadziej wyrażają chęć pracy na emeryturze (27%) w porównaniu do ogólnej średniej (34%).

Zaskakujące może być to, że to właśnie wśród najmłodszej grupy respondentów odnotowano największą liczbę osób (12%), które przewidują, że na emeryturze będą finansowo wspierane przez swoje dzieci (12%)

Niewielki odsetek (9%) liczy na wsparcie finansowe ze strony rodziny, w tym dzieci. Co dziesiąta osoba rozważa przeniesienie się do kraju o niższych kosztach życia po osiągnięciu wieku emerytalnego (12%).

Odpowiedź na pytanie:

Jak wyobrażasz sobie swoją sytuację na emeryturze? Wskaż wszystkie możliwe scenariusze, które bierzesz pod uwagę. W podziale na grupy wiekowe (N=1064)

	>25 lat	26 - 35	36 - 45	46 - 55	55>
będę czerpać dochody zarówno z państwowych świadczeń emerytalnych oraz środków, które samodzielnie odłożę	31%	46%	40%	40%	41%
będę zarówno pobierać świadczenie przysługujące mi z państwa jak i utrzymywać się z pracy	27%	33%	37%	33%	41%
będę utrzymywać się z państwowych świadczeń emerytalnych	21%	25%	28%	31%	42%
planuję być jeszcze aktywn_ zawodowo i to będzie stanowiło moje główne źródło utrzymania	28%	22%	25%	28%	32%
będę czerpać dochody z wcześniej odłożonych środków, ponieważ nie liczę na państwowe świadczenia emerytalne	29%	27%	26%	20%	15%
będę wspieran_ finansowo przez mojego partnera/partnerkę	12%	14%	14%	14%	12%
planuję przenieść się do kraju, w którym koszty utrzymania są tańsze	12%	15%	12%	8%	12%
będę wspieran_ finansowo przez moje dzieci	12%	8%	10%	8%	5%
nie zastanawiał_m się nad tym	8%	7%	7%	9%	1%

5. Jak Polacy wyobrażają sobie swoją emeryturę?

Samotni rodzice najczęściej deklarują, że na emeryturze będą utrzymywać się z państwowych świadczeń oraz pracy

Utrzymywanie się z państwowych świadczeń emerytalnych:

Największe poleganie na państwowych świadczeniach emerytalnych występuje wśród osób żyjących we wspólnym gospodarstwie domowym wielopokoleniowym (50%) oraz samotnych rodziców (41%), w porównaniu do tylko 22% osób w relacji partnerskiej wychowujących dzieci.

Dochody z państwowych świadczeń emerytalnych oraz własnych oszczędności:

Respondenci mający żonę/męża i dzieci najczęściej planują łączyć państwowe świadczenia emerytalne z własnymi oszczędnościami (56%), podczas gdy samotni rodzice najrzadziej (21%).

Dochody wyłącznie z własnych oszczędności:

Osoby w relacji partnerskiej bez dzieci najczęściej polegają wyłącznie na własnych oszczędnościach (30%), podczas gdy samotni rodzice najrzadziej (9%).

Praca podczas emerytury:

Samotni rodzice (47%) oraz osoby żyjące we wspólnym gospodarstwie domowym wielopokoleniowym (67%) znacznie częściej planują pracować podczas emerytury w porównaniu do osób w relacji partnerskiej wychowujących dzieci (32%).

Główne źródło dochodu z pracy:

Aż 67% respondentów żyjących we wspólnym gospodarstwie domowym wielopokoleniowym planuje pozostać głównie zatrudnionymi podczas emerytury, w porównaniu do tylko 21% samotnych rodziców.

5. Jak Polacy wyobrażają sobie swoją emeryturę?**Najbardziej regularnie odkładają
osoby, których model rodziny
to małżeństwo z dziećmi****Miesięczne oszczędzanie:**

Z żoną/mężem i dziećmi: 44% respondentów mających żonę/męża i dzieci odkłada środki co miesiąc, co jest najwyższym wynikiem wśród wszystkich grup.

Samotni rodzice: Tylko 21% samotnych rodziców odkłada środki co miesiąc, co jest najniższym wynikiem wśród wszystkich grup.

Sporadyczne oszczędzanie:

W relacji partnerskiej z dziećmi: 24% respondentów w relacji partnerskiej wychowujących dzieci odkłada środki sporadycznie, co jest najwyższym wynikiem wśród wszystkich grup.

Planujący oszczędzać w przyszłości:

Samotni rodzice: 35% samotnych rodziców planuje zacząć oszczędzać w przyszłości, co jest najwyższym wynikiem wśród wszystkich grup.

Nie oszczędzają i nie planują oszczędzać:

Gospodarstwa wielopokoleniowe: 50% respondentów żyjących we wspólnym gospodarstwie domowym wielopokoleniowym nie odkłada środków i nie planuje tego zrobić w przyszłości, co jest najwyższym wynikiem wśród wszystkich grup.

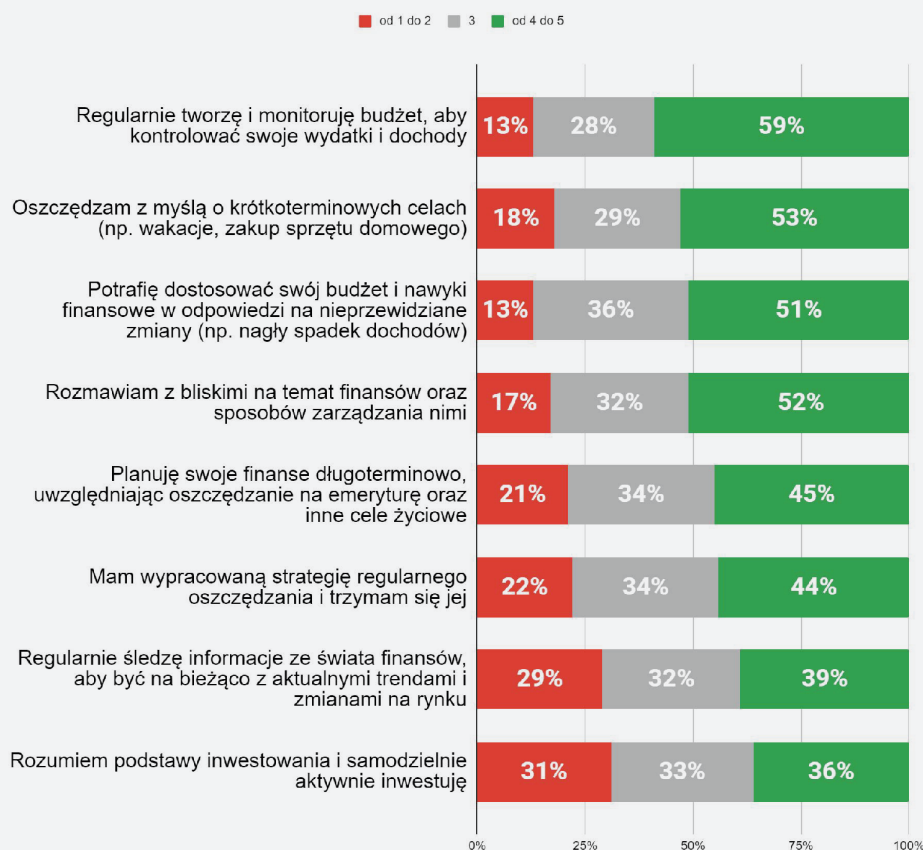
6. Jak Polacy oceniają swoje kompetencje finansowe?

W kontekście zarządzania finansami należy skupić się na edukacji inwestycyjnej wśród Polaków

- 59% badanych regularnie tworzy i monitoruje budżety, co wskazuje na zdyscyplinowane planowanie finansowe.
- Krótkoterminowe cele oszczędnościowe są priorytetem dla 53% respondentów, co sugeruje skupienie na bieżących celach.
- 51% uczestników wykazuje elastyczność w dostosowywaniu budżetów do nieprzewidzianych zmian, podkreślając znaczenie adaptacyjności.
- Rozmowy o finansach z bliskimi są powszechne (52%), co odzwierciedla rolę komunikacji.
- Długoterminowe planowanie finansowe praktykuje 45% respondentów, co pokazuje umiarkowane podejście do strategii przyszłościowych.
- Regularne oszczędzanie jest nawykiem 44% osób, co wskazuje na potrzebę większej konsekwencji.
- Śledzenie informacji finansowych jest nawykiem 39% uczestników, co sugeruje potrzebę większej edukacji finansowej.
- 36% respondentów rozumie podstawy inwestowania i aktywnie zarządza swoimi inwestycjami, co wskazuje na potencjalny obszar do rozwoju

Odpowiedź na pytanie:

Na ile zgadzasz się ze stwierdzeniami dotyczącymi sposobu zarządzania finansami. Oceń każde z nich korzystając z pięciostopniowej skali, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam (N=1064)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

6. Jak Polacy oceniają swoje kompetencje finansowe?

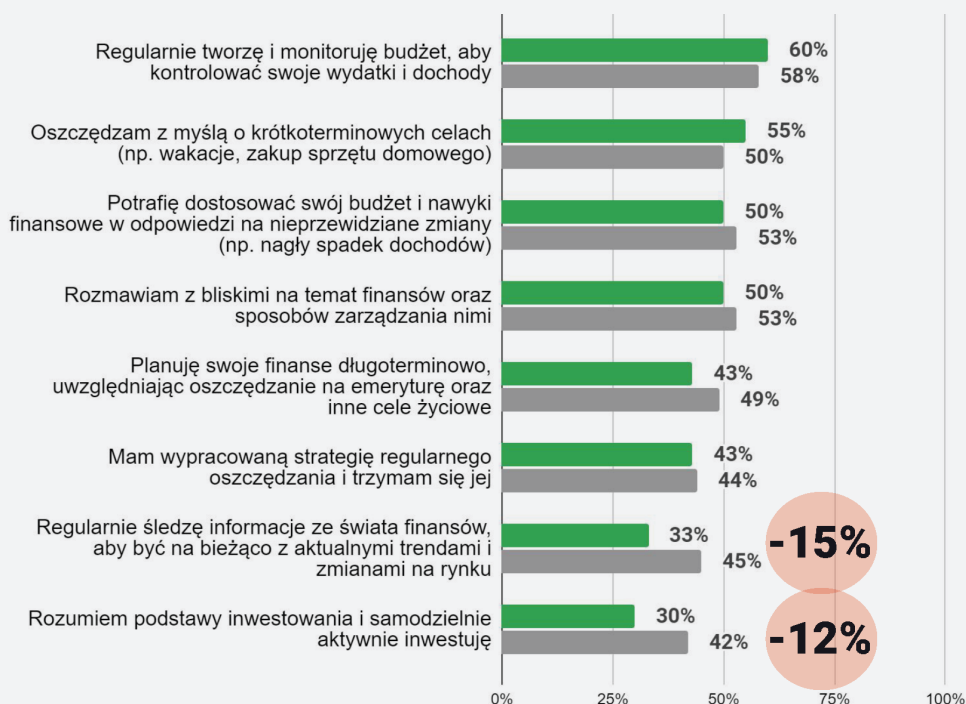
Kobiety podobnie do mężczyzn oceniają swoje umiejętności zarządzania finansami

W ocenie umiejętności zarządzania finansami kobiety rzadziej niż mężczyźni zgadzają się ze stwierdzeniami: „Regularnie śledzę informacje ze świata finansów, aby być na bieżąco z aktualnymi trendami i zmianami na rynku” oraz „Rozumiem podstawy inwestowania i samodzielnie aktywnie inwestuję.” Różnice wynoszą odpowiednio 15 punktów procentowych dla pierwszego stwierdzenia i 12 punktów procentowych dla drugiego.

Kobiety skutecznie zarządzają budżetami i planują swoje wydatki, jednak rzadziej angażują się w bardziej zaawansowane działania finansowe, takie jak analiza trendów rynkowych i inwestowanie.

Odpowiedź na pytanie:

Na ile zgadzasz się ze stwierdzeniami dotyczącymi sposobu zarządzania finansami. Oceń każde z nich korzystając z pięciostopniowej skali, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam. Odsetek wskazań od 4 do 5 w podziale na płeć (N=1064)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ

Marcin Tuszkiewicz

CEO Investio

Emerytura to wyjątkowo interesujący temat do badań i analiz, ale także do szerokiej dyskusji. Polska przeszła niesamowitą drogę w rozwoju przez ostatnie 30 lat, której nieodzownym elementem jest powstanie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie 1991 roku. To jest pewien symbol świadomości inwestycyjnej Polaków, który nie potrafi wrzucić wyższego biegu. Widać to także w przeprowadzonych badaniach, czujemy, że musimy wziąć sprawy w swoje ręce, a jednocześnie boimy się to zrobić, ponieważ nie wiemy jak.

Co czwarta osoba poniżej 25 roku życia akceptuje niewielkie ryzyko, licząc na umiarkowany wzrost oszczędności. Moim zdaniem jest to najważniejszy fragment badania, ponieważ pokazuje, że Polacy po prostu nie wiedzą czym jest ryzyko i jak się nim zarządza. Dopóki nie zostanie to odczarowane, to żadne inne działania nie pomogą. Zwłaszcza, że "obawa jutra", widoczna jest także w odpowiedzi na pytanie: Jakie przeszkody napotykaś lub napotkałeś w odkładaniu na emeryturę? Wskaż wszystkie przeszkody

Gdzie trzecią najczęstszą odpowiedzią, wskazaną przez 31% respondentów było wskazanie na zmiany ekonomiczne lub polityczne, które mogą obniżyć wartość zaoszczędzonych środków. Ta odpowiedź jest zaprzeczeniem idei odkładania na emeryturę. Podejmowany wysiłek ma nas zabezpieczyć na poczet takiego ryzyka, co oczywiście nie daje gwarancji sukcesu, jednak nie robienie niczego jest jeszcze gorsze.

Obawy przed stratą ciężko zarobionych pieniędzy oraz implikacje afer (GetBack, Amber Gold) czy złych decyzji rządzących (OFE) widoczne są w awersji do ryzyka. 41% osób w wieku 46-55 lat nie akceptuje ryzyka w ogóle (0%), a jest to grupa najbardziej dotknięta powyższymi niechlebnymi epizodami w naszej kapitalistycznej historii. Widać na szczęście pozytywny wpływ świata kryptowalut i ostatniej hossy na giełdach (post-covid-owej) na najmłodszą część społeczeństwa, która znacząco się wybija. 35% osób w wieku poniżej 25 roku życia akceptuje większy niż 10% poziom ryzyka.

Postawa tak dużej awersji do podejmowania ambitnych działań, a więc bardziej ryzykownych, prowadzi do niewystarczającego wzrostu oszczędności emerytalnych, co ostatecznie przekłada się niższym standardem życia po zakończeniu aktywności zawodowej. A to właśnie poziom życia jest jednym z najczęściej wskazywanych powodów odkładania na emeryturę. Spośród ankietowanych, 52% osób oszczędza, ponieważ obawia się, że nie będzie mieć wystarczająco środków z państwowej emerytury na życie, a 40% chce utrzymać obecny standard życia po przejściu na emeryturę. Zatem Polacy mają słuszne obawy, ale w podejmowaniu odpowiednich działań blokuje ich strach przed stratą. Należy wkładać jak najwięcej wysiłku w edukację pozwalającą na zrozumienie ryzyka, jego istoty i metod zarządzania nim. Drugim punktem wartym uwagi jest dbanie o budżet domowy. Odkładanie na emeryturę powinno być przed wszystkimi wydatkami, podobnie jak z wynagrodzenia pobierane są składki na ZUS, NFZ i podatki, tak automatycznie powinien być odkładany procent na emeryturę. Wtedy "niespodziewane" wydatki nie miałyby wpływu na poziom oszczędności.

Podsumowanie raportu

Postrzeganie emerytury przez Polaków i Polek

Ponad połowa badanych regularnie rozważa kwestie związane z emeryturą. Zauważalny jest wzrost zainteresowania tematem wraz z wiekiem respondentów, co sugeruje, że im bliżej wieku emerytalnego, tym większa jest tendencja do refleksji nad zabezpieczeniem finansowym na starość. Najczęściej zainteresowanie tę tematyką wykazywali osoby powyżej 55 roku życia.

Polacy i Polki najczęściej temat emerytury poruszają z rodziną, partnerem czy partnerką, niż z ekspertami, jak np. doradca finansowy. Starsze osoby częściej szukają profesjonalnej porady, co może wynikać z większej świadomości finansowej i zbliżającego się wieku emerytalnego.

Wśród tematów u Polaków i Polek dominują kwestie związane z wysokością państwowych świadczeń emerytalnych, wiekiem przejścia na emeryturę oraz kosztami życia po zakończeniu aktywności zawodowej. Dane również pokazują, że młodsze osoby często odkładają decyzję o oszczędzaniu na później, a w starszym wieku rośnie odsetek osób, które nie planują oszczędzać, co może wynikać z braku funduszy lub świadomości, że nie uda się odłożyć wystarczająco.

Oszczędzanie Polaków i Polek na emeryturę

Ogólnie badani szukają bezpiecznych form oszczędzania na emeryturę: preferują niskie ryzyko w zamian za bezpieczeństwo kapitału. Wynika to z dodatkowych kosztów życia oraz bieżących wydatków, które pochłaniają znaczną część dochodów. Największą skłonność do ryzyka w kontekście oszczędzania na emeryturę wykazują Polacy poniżej 25 roku życia.

Większość Polaków i Polek ma świadomość, że warto zacząć oszczędzać na emeryturę jak najwcześniej. Kobiety w większym stopniu niż mężczyźni zdają sobie sprawę z ryzyka otrzymania niskiej emerytury, co wynika m.in. z krótszego okresu aktywności zawodowej, i częściej

zakładają, że będą kontynuować pracę zawodową. Mimo tej świadomości nadal odkładają mniej środków na swoją przyszłość emerytalną. Największe kwoty odkładane miesięcznie na emeryturę deklarują osoby poniżej 25 roku życia.

Większość badanych deklaruje, że główną przeszkodą w rozpoczęciu oszczędzania na emeryturę są wysokie bieżące wydatki - kobiety w szczególności wskazują na to jako na kluczowy czynnik ograniczający możliwość odkładania na emeryturę.

Decyzja o samodzielnym oszczędzaniu na emeryturę poza ZUS często wynika z niestabilnej sytuacji na świecie oraz obaw, że świadczenia z ZUS nie zapewni wystarczających środków do życia.

Wyobrażenia Polaków o emeryturze

Istnieje wyraźny trend łączenia świadczeń z ZUS z prywatnymi oszczędnościami emerytalnymi we wszystkich grupach wiekowych. Im wyższy wiek respondentów, tym częściej pojawia się zamiar pozostania aktywnym zawodowo po osiągnięciu wieku emerytalnego. Co ciekawe, najbardziej regularnie odkładają osoby, których model rodziny to małżeństwo z dziećmi.

Największe poleganie na państwowych świadczeniach emerytalnych występuje wśród osób żyjących we wspólnym gospodarstwie domowym wielopokoleniowym oraz samotnych rodziców.

Kompetencje finansowe Polaków

Większość badanych regularnie tworzy i monitoruje budżety, co wskazuje na zdyscyplinowane planowanie finansowe. Natomiast najmniejsza liczba ankietowanych rozumie podstawy inwestowania i aktywnie zarządza swoimi inwestycjami, co wskazuje na potencjalny obszar do rozwoju. Kobiety skutecznie zarządzają budżetami i planują swoje wydatki, jednak rzadziej angażują się w bardziej zaawansowane działania finansowe, takie jak analiza trendów rynkowych i inwestowanie. Wobec tego, w kontekście zarządzania finansami należy skupić się na edukacji inwestycyjnej wśród Polaków.